

NÉPLAP

Világ proletárjai egyesüljete!

AZ MDP HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

173. SZÁM

ÁRA: 50 FT/ÉR

1955. JULIUS 24., VASÁRNAP

GENFBŐL JELENTIK

A genfi értekezlet szombati második ülése eredménnyel zárult

— megtartották a genfi értekezlet záróülését

Genf. A Magyar Távirati Iroda genfi különtudósítója jelenti: A négy kormányfő szombati második ülése eredménnyel zárult. A napirenden szereplő valamennyi kérdéssel meg egyezéses döntést hoztak. A négy kormányfő elfogadta a külügyminisztereknek szóló irányelveket és a záróközleményt. Az irányelvek a német kérésekkel, a kollektív biztonság problémájával, a leszereléssel, valamint a kelet-nyugati kapcsolatok kérdésével foglalkoznak. Intézkednek az ENSZ leszerelési albizottságának augusztusi üléséről, valamint a külügyminiszterek októberi értekezletéről. A záróközlemény a kormányfők által elfogadott irányelvek főbb elemeit tartalmazza és kifejti a négy kormányfő nézetét az értekezlet által elfogadott négy napirendi pontra vonatkozólag. A négy küldöttség magyar idő szerint 19.30 órakor megtartotta a kormányfői értekezlet záróülését. A záróülésen Eden, Faure, Bulganyin, Eisenhower beszédet mondott. Valamennyi küldöttség komoly sikernek tekinti a négy kormányfő értekezletét.

A kormányfők irányelvei a külügyminiszterek számára

Genf (MTI) Franciaország, az Egyesült Királyság, a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok kormányfői attól az óhajtól vezérelve, hogy hozzájáruljanak a nemzetközi feszültség csökkentéséhez és az államok közötti bizalom megszilárdításához, utasítják külügyminisztereiket, hogy folytassák a következő kérdések tanulmányozását, figyelembe véve azt az eszmecsereket, amelyeket a genfi értekezleten folyt, a javasoltnak hathatós eszközökkel a kérdések megoldására, tekintettel a Németország újragyűjtésére és az európai biztonság problémájára közötti szoros összefüggést és azt a tényt, hogy a problémák mindegyikének sikeres rendezése a béke megszilárdításának érdekét szolgálja.

1. Európai biztonság és Németország

Abból a célból, hogy létrehozzák az európai biztonságot, kellő tekintettel valamennyi nemzet törvényes érdekeire, s az egyéni és kollektív önvédelemhez való alapvető jogára, a minisztereket utasítják, hogy vizsgálják meg az erre vonatkozó különböző javaslatokat, beleértve a következőket: Egy Európára, vagy Európára egy részére kiterjedő biztonsági paktumot, amely rendelkezést foglalna magában arra vonatkozóan, a tagállamok kötelezik magukat: nem folytatniak erőszakot és megtagadják a segélynyújtást az agresszoroknak; a fegyveres erők és fegyverzet korlátozását, ellenőrzését és felügyeletét, olyan övezet létrehozását Kelet és Nyugat között, ahol a fegyveres erők elhelyezése kölcsönös meg egyezésnek lesz alávetve, és az e probléma megoldását érintő lehetséges javaslatok figyelembe vételét.

A kormányfők, felismerve kölcsönös felelősségüket a német kérdés rendezéséért és Németország újragyűjtéséért, megállapodtak abban, hogy a német kérdés rendezését és Németországnak szabad választások útján való újragyűjtését, a német nép nemzeti érdekeinek és az európai biztonság érdekeinek megfelelően kell megvalósítani. A külügyminiszterek maguk fognak rendelkezést hozni — amennyiben kívánatosnak látják — más érdekelt felek részvételére, vagy meghallgatására vonatkozólag.

2. Leszerelés

A négy kormányfő a háborús veszély megszüntetését és a fegyverkezési ter-

heket csökkentését óhajtván, s meggyőződve annak szükségességéről, hogy — a szilárd béke és az emberiség jólété érdekében — hathatós biztosítékok mellett létrehozzanak egy rendszert minden fegyverzet és fegyveres erő ellenőrzésére és csökkentésére, felismerve, hogy az ezen a téren elért eredmény hatalmas anyagi javakat és erőforrásokat szabadítana fel, amelyeket a nemzetek békés gazdasági fejlődésére, a jólét emelésére, valamint az elmaradott országok megsegítésére lehetne felhasználni, a következőkben állapodik meg:

(1) E célok érdekében együttműködnek, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete leszerelési bizottságának albizottsága útján elfogadható leszerelési rendszert dolgozzanak ki.

(2) Utasítják az albizottságban helyetfoglaló képviselőket, hogy az ENSZ-től kapott megbízásukat teljesítve, munkájukban vegyék tekintetbe azokat a nézeteket és javaslatokat, amelyeket a kormányfők ezen az értekezleten kifejtettek;

(3) Azt javasolják, hogy az albizottság következő ülését 1955. augusztus 29-én, New Yorkban tartsa.

(4) Utasítják külügyminisz-

tereiket, hogy vegyenek tudomást arról, ami a leszerelési bizottságban történik, vegyék tekintetbe a kormányfők által ezen az értekezleten felvetett nézeteket és javaslatokat, és vizsgálják meg, vajon tehetnek-e a kormányok további hasznos kezdeményezést a leszerelési terén vagy sem.

3. Kelet és Nyugat közötti kapcsolatok fejlesztése

A külügyminiszterek szakértők útján tanulmányozzák azokat az intézkedéseket — nemkülönben az ENSZ azon szerveit és intézményeit, amelyek

a) létrehozhatják azoknak az akadályoknak fokozatos kiküszöbölését, amelyek zavarják a népek közötti szabad közlekedést és békés kereskedelmet, és

b) olyan szabadabb kapcsolatokat és cserét hozhatnak létre, amelyek az illető országok és népek kölcsönös előnyére szolgálnak.

4. A négy nagyhatalom külügyminiszterei Genfben október 10-én folytatják a tárgyalásokat, hogy megkezdjék a kérdések tanulmányozását és döntésnek munkájuk megkezdéséről.

Estebéd N. A. Bulganyinnál Nagy-Britannia küldöttségének tiszteletére

Genf (TASZSZ) N. A. Bulganyin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke július 22-én estebédet adott a négy hatalom kormányfőinek értekezletén résztvevő angol küldöttség tiszteletére. Az estebéden részt vett: A.

Eden, H. MacMillan, N. Brook, I. Kirpatirok, W. Hayter, H. Caccia. Szovjet részről az estebéden megjelent: N. Sz. Hruscov, V. M. Molotov, G. K. Zsukov, A. A. Gromiko, J. A. Malik, L. F. Iljicsov. MTI.

Eisenhower elnök hazautazott

Genf (MTI) Eisenhower elnök felesége és fia kíséretében, magyar idő szerint 21.09 órakor útnak indult a genfi repülőtérrel, hogy hazatérjen

Washingtonba. Eisenhower negyven perccel az értekezlet záróülésének befejezése után utazott el.

A svájci rendőrség átmenetileg őrizetbe vette Niemöllert és Heinemannt

Genf (ADN) A svájci rendőrség pénteken délelőtt egy sajtóértekezleten letartóztatta és tizenhat óráig egy rendőrszobában őrizetben tartotta Martin Niemöllert, a hesseni evangélikus egyház elnökét és R. Heinemannt, az ösztönmet néppárt vezetőjét. A sajtóértekezletet Niemöller és Heinemann hívta össze.

A svájci rendőrség az őrizetbe vett két személyiséggel közölte, hogy Svájcban minden politikai tevékenységtől tartózkodniuk kell. Niemöller és Heinemann péntek délelőtti sajtóértekezleten az újságíróknak kifejtette Németország újragyűjtésével kapcsolatos álláspontját.

Mai számból:

Tíz és fél millió forint Hajdú-Bihar megye ivóvíz ellátásának javítására (2. oldal) — A megye túlteljesítette a gyorsbeadási tervet (3. oldal) — 50 éve született Schönherz Zoltán (4. oldal) — A nádudvari Sztálin TSZ újjászületik, mert élő pártszervezete van (4. oldal) — A Ruhagyáriak Kabán (5. oldal) — A diploma (7. oldal)

Egész Németország dolgozói üdvözlik a Genfben előterjesztett szovjet javaslatokat

Berlin (MTI) A potsdami álló katonai tömbök. A német dolgozók levele hangsúlyozza: „A szovjet javaslat megvalósítása döntően elősegíti Németország állami egységének békés helyreállítását. A henningsdorfi acélművek tizenkét ezer munkása, alkalmazottja és mérnöke táviratban szólította fel az amerikai, az angol és a francia kormányfőt, hogy a genfi értekez-

leten tegye magáévá a nemzetközi feszültség csökkentése érdekében előterjesztett konstruktív szovjet javaslatokat. A seblitzi barnaszénbányák kilencezer dolgozója azzal a kéréssel fordult a genfi értekezlethez, hogy valósítsa meg a leszerelés végrehajtására és az atomfegyver eltiltására tett szovjet javaslatokat. MTI.

Az újjászületés napjának megünneplése Lengyelországban

Varsó (TASZSZ) Száz ezer varsói lakos gyűlt össze pénteken a J. V. Sztálin Kultúra és Tudomány Palotájának előtti téren és a környező utcákban, hogy részt vegyen a Lengyelország újjászületése napjával kapcsolatos ünnepségeken. A teret és a környező utcákat zászlókkal, színes transzparenssekkel díszítették fel. Pontosan 10 órakor a kormány számára fenntartott

melvénnyel megjelent Boleslaw Bierut, a Lengyel Egyesült Munkáspárt első titkára. A. Zawadzki az Allamtanács elnöke, J. Cyrankiewicz a Minisztertanács elnöke és a lengyel állam más vezetői, a szovjet kormányküldöttség tagjai M. A. Szuszlovnak, az SZKP Központi Bizottsága titkárnak vezetésével, az ünnepségekre a népi demokratikus országokból érkezett kormány-

küldöttségek tagjai és több varsói diplomáciai képviselő vezetők. Miután S. Poplawski vezéreztes, nemzetvédelmi miniszterhelyettes megzemlélt a téren katonai szemlére felsorakozott csapatokat, az egybegyűlt előtt Boleslaw Bierut mondott beszédet. Bierut beszédét nem egyszer szakította félbe viharos taps.

A Minisztertanács rendelete a kenyérgabona kötelező vetéséről

A Minisztertanács rendelete hozott a kenyérgabona vetés-területének teljesítése érdekében.

Vetési kötelezettség

A Minisztertanács rendelete értelmében kenyérgabonát kötelező vetni a mezőgazdasági termelőszövetkezetek, termelőszövetkezeti csoport és minden egyéni gazdálkodó (továbbiakban: termelő). Az állami gazdaságok, kísérleti, tan- és célgazdaságok kenyérgabona vetési kötelezettségét termelési tervük határozza meg.

A községi (városi) kezelésben lévő tartásközpontok legkisebb húsz szektárat kenyérgabonával kell bevetni. Ez a kötelezettség nem vonatkozik az állami apaállatok eltarthatását szolgáló tartásközpontokra.

A községi (városi) kezelésben lévő tartásközpontokra adott kedvezmény a községek (városok) megállapított vetésterület nem csökkenthető.

A megyék (fővárosi és megyei városok) részére megadott kötelező kenyérgabona vetésterület felosztásának a megyei (fővárosi és megyei városi), a járási és községi tanácsok végrehajtó bizottságai a gazdálkodó I. b) részének adatait kötelesek alapul venni.

A rendelet értelmében a járási tanács végrehajtó bizottsága a járásban lévő mezőgazdasági termelőszövetkezetek, termelőszövetkezeti csoportok, valamint községek, városok vetésterületét augusztus 5-ig köteles kiadni. A mezőgazdasági termelőszövetkezetek, a termelőszövetkezeti csoportok kenyérgabona vetésterületét a velük történő előzetes tárgyalás alapján kötelező vetésterület katasztrális hoidakban kell megadni. Az egyes községek, városok kötelező kenyérgabona vetésterületét úgy kell meghatározni, hogy a termelők kötelező vetésterületének százalékos aránya megfeleljen a helyi termelési viszonyoknak és a gyakorlat során kialakult területi arányoknak.

A községi (városi, városi kerületi) tanácsok végrehajtó bizottságai (továbbiakban: községi végrehajtó bizottság) kötelesek a kenyérgabona vetésterület — a gazdálkodó adatok alapján — egyenként megállapítani és a vetési kötelezettséget a termelők beadási könyvében előírni. A vetési kötelezettséget a termelőknek sajtókező aláírásával kell elismerni.

Azoknak a termelőknek a kenyérgabona vetési kötelezettségét, akiknek más községi határában is van szántóterületük, abban a községben kell megállapítani, és előírni, ahol beadási könyvüket kiállították.

A vetési terv teljesítésének nyilvántartása és ellenőrzése.

A rendelet értelmében a termelők kötelesek a vetési kötelezettség teljesítését a vetési munkák befejezésétől számított három napon belül a községi végrehajtó bizottságnak bejelenteni. Azok a termelők, akik kenyérgabona vetési kötelezettségüket több községi határában teljesítik, kötelesek a vetés teljesítését a terület fekvése szerint illetékes községi végrehajtó bizottság igazolásával abban a községben (városban) bejelenteni, ahol a vetési kötelezettséget számlára előírták. A községi végrehajtó bizottság a bejelentések alapján köteles nyilvántartást vezetni a kenyérgabona vetés teljesítéséről.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek és a termelőszövetkezetek csoportok kötelesek a vetési terv teljesítéséről a községi végrehajtó bizottságnak bejelenteni a terület fekvése szerint illetékes községi végrehajtó bizottság igazolásával abban a községben (városban) bejelenteni, ahol a vetési kötelezettséget számlára előírták. A községi végrehajtó bizottság a bejelentések alapján köteles nyilvántartást vezetni a kenyérgabona vetés teljesítéséről.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek és a termelőszövetkezetek csoportok kötelesek a vetési terv teljesítéséről a községi végrehajtó bizottságnak bejelenteni a terület fekvése szerint illetékes községi végrehajtó bizottság igazolásával abban a községben (városban) bejelenteni, ahol a vetési kötelezettséget számlára előírták. A községi végrehajtó bizottság a bejelentések alapján köteles nyilvántartást vezetni a kenyérgabona vetés teljesítéséről.

A nagyhegyesi Micsurin TSZ eleget tett hazafias köteletségének

Nagyhegyes község dolgozói a sűrű esőjárás ellenére is minden igyekezetükkel úgy dolgoznak, hogy idejében szemvesztés nélkül takarítsák be a kalászosokat. Az aratást kombájnnal, aratógéppel és kézi erővel végzik. A Micsurin Termelőszövetkezet tagsága elsőknek kezdte meg az aratást, a cséplést, de elsőknek tett eleget hazafias köteletségének is. Július 19-én örö-

szövetkezeti csoportok vetési kötelezettségének teljesítését, jelentésük alapján, a községi végrehajtó bizottság és a járási (városi) tanács végrehajtó bizottságának mezőgazdasági osztálya tartja nyilván.

A vetési terv teljesítéséről a működési területén az illetékes tanács végrehajtó bizottságának elnöke személyesen felelős.

A vetési terv teljesítését a tanácsok végrehajtó bizottságai kötelesek rendszeresen ellenőrizni.

A vetési kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményei.

Azokat a termelőket, akik vetési kötelezettségüket nem teljesítik, a kenyérgabona beadása után járó minden kedvezményből kizárják: nem részesülhetnek korpajuttatásban, kenyérgabona beadási kötelezettségüket kenyérgabonával kell teljesíteniük, azt más terménnyel nem helyettesíthetik, tekintet nélkül kenyérgabona termékükre és vetőmag-szükségletükre.

Szabálysértés esetében ezer forint terjedhet pénzbírság szabható ki azokra, akik vetési kötelezettségüket nem teljesítik, a vetési kötelezettség teljesítésének bejelentését elmulasztják, vagy a valóságban nem megfelelő adatokat jelentenek be.

Súlyosabb esetekben a cselekményt büntették kell tekinteni és elkövetőire a 8800/1946 (VII. 28.) M. E. sz. rendelet 9. paragrafusa (1) bekezdése alapján kell a büntetést kiszabni. (MTI)

mel zárták le a napot, nincs tartozásuk se árpából, se búzából. Az idejében való aratás, cséplés és beadás Rózsa Sándor Egyetemes Gépjármű Kormányzóinak, Gyenes Márton agrónomusnak, Eszenyi József szövetkezeti elnöknek, de a tsz egész tagságának odaadó és lelkiismeretes munkáját bizonyítja. Harangi István Terményforgalmi Vállalat

Szász László 19 holdas középparaszt családjával együtt már a tsz-ben dolgozik

A berettyószentmártoni határban suhógó kaszákon törik meg a napsugár. Szorgos a munka nagyon. Erik az élet. A Béke Termelőszövetkezet elnöke, Orosz Imre elvtárs boldog örömmel járja a szövetkezet földjeit. Gazdag terméssel fizet a föld a jó munka jutalmául. Két arató-cseplő gép is árasztja zsákokba a búzát, de azért akad dolga a kézi kaszasoknak is.

A jó munkából derekasan kivieszi részét a Béke Termelőszövetkezet új tagja, Szász László is, aki ez év tavaszán lépett be a közös gazdálkodásba. Nem ment ves kézzel, nemcsak saját újonosként kezelve gazdálkodott a szövetkezetben, hanem 19 hold földet is vitt be, hogy még nagyobb területen termeljenek. Orosz Imre, az elnök azt mondja:

Bevettem és jól munkált földet hozott be a Szász László. Szép fejlődésű volt a gabonája, cukorrépa. Ez a termés már a közöst gyarapítja. Szász Lászlónak volt gondja arra is, hogy tiszta begyűjtési lappal lépje át a termelőszövetkezet küszöbét. Szorgalmasan dolgozik. Nem hiányzott a munkából még egyszer sem. Gyűjti a munkaegységeket. Az októberi osztásra már azok között fog állni, akik a legtöbb elvégzett munkával díszeskedhetnek.

Beléptem a tsz-be — gazdagabb lettem

Szász László, a volt 19 holdas középparaszt már megette a kenyere javát, de mint mondják: ég a keze alatt a munka. Nem azt nézi, hol a könnyebb vége a dolognak. Nem válogat a munkában.

Ugy tartja: csak a munka után lehet jólét.

— Eddig nekem 19 hold földem volt — mondja Szász László, — de úgy érzem, hogy a belépéssel igen meggazdagodtam, mert hozzá jött még 798 hold szántó is. Ennyi a szövetkezet földje. Ugy tudom az alapszabályból, hogy a szövetkezet gazdája a tagság, mivel ez így igaz, én is gazdája vagyok ennek a nagy darab földnek. Ugy érzem, enyém az egész, benne azzal a 19 holddal, melyen annyit verejtékeztem. A feleségem azt mondta nekem, hogy leadtam a földem a szövetkezetnek. Én úgy látom, hogy nem leadtam, hanem összeadtam a szövetkezet földjével.

Jobb az élet a szövetkezetben

— Hát persze, hogy így van — vág a szóba Orosz Imre, az elnök. — Látszik is, hogy a magának érzi a földet. Elmondom, — fordul felém —, hogy nem sokkal a belépése után kaszáásra került a sor. Több szalastakarmányra van szükség mint más éveket, mert 25 tehénet vásárolunk az állomány növelésére. Elhatároztuk, hogy a kanális töltése mentén, a dűlő széléről is betakarítjuk a fűvet. Munkához fogtak a tagok. Szász László körül néhány fiatal is dolgozott, de nem tudták le hagyni, sőt amikor a meredek part mellé értek, Szász László ha kapaszkodva is, de a meredekről is lekaszálta a szénát. Sajnálta ott hagyani. Ugy vélem csak azért, mert valóban érezte, hogy az a széna is az övé.

— Egyedül dolgozik a szövetkezetben?

— Én ez év április 17-én léptem be a szövetkezetbe — adja a választ. — Dolgozom azóta, de nem egyedül. Van egy lányom, a 20 éves Klára, az is velem dolgozik mindig. Figyeltem én a szövetkezetek dolgát éveken át, mivelhogy itt terülnék el körülöttem a szövetkezet tanítói. Láttam, hogy a traktorok szántottak, vetettek én meg verejtékeztem a barázdában. Estére már fájtak a lábaim a sok járkálástól az éke után. Könnyebb a munka a termelőszövetkezetben. A gépek levezik a munka nehezét az emberek válláról. Jobb munkát is ad a gép mint az igaerő. Az eredmény meglátszott. A Béke földjén jobb termést ígért a föld. Beláttam, nem bírom a vereséget a szövetkezettel. Beszélgettünk sokat a feleségemmel. Nem mondom, volt vita elég, míg elkértem a belépési nyilatkozatot.

Amit eddig kívülről állapítottam meg, hogy jobb az élet a szövetkezetben, azt most belülről nézve is el kell ismerni. A régi tanyámban van a lakásom. Mondhatom, nagyobb a békességem, mint az elmúlt évben. Kevesebb a gondom. A jövedelmünk meg még több lesz, ha a feleségem lába megjavul és ő is segít munkaegységet szerezni, mint ahogy a Klára lányom cselekszi.

Én még szerettem volna tovább beszélgetni, de láttam, hogy ugyancsak nézdelődik jobbra, balra. Nem mondta ki, de szinte látszott az arcán: Szép a szó, jó a szó, de abból még nem lesz munkaegység. Elbúcsúztunk tehát Szász Lászlótól, aki jól érzi magát és jól dolgozik a közös gazdaságban. B. M.

A megye túlteljesítette gyorsbeadási tervét 86 tsz befejezte az aratást

Az aratásban a tsz-ek járnak elő jó példával a megyében. Július 21-én estig 21 tsz, szombat estig újabb 65 tsz fejezte be teljesen az aratást. Emellett 6 község is végzett az aratással, köztük az egész megyében elsőnek Józsa. A hét utóbbi napjaiban jól haladt az aratás, csak egy-két helyen zavarta meg eső a munkát, csütörtökön Mikepércs és Derecske környékén. Az eső ellenére is a derecskei és a biharkeresztesi járásban halad legjobban az aratás. A derecskei járásban 15 tsz fejezte be az aratást szombat estig. A biharkeresztesi járásban a tsz-ek megkészték ezzel a nagyon fontos munkával. Előre láthatólag hétfő estig Nagyrábé, Nyírmartonfalva, Ujtiókos és még mintegy 6-8 község fejezi be az aratást a megyében.

Az eddigi cséplési eredmények bő termésről tanuszkodnak

A megyében az idén jóval nagyobb területen végzik géppel az aratást, mint tavaly. Különösen a kombájnos munkát igénylik a tsz-ek. A gépi munka azonban nem kielégítő. 20-án estig a megyében géppel mindössze 14 264 holdról aratták le a gabonát, a gépi munkára előirányzott kalászos területnek 30,2 százalékán. Ebből kombájnnal 4182 holdról, a kombájnos aratásra tervezett területnek 21 és fél százalékán. Kombájnnal 46 896 mázsa gabonát csépeltek el. Az eddigi cséplési eredmények azt mutatják, hogy jó termésrel fizet a gabona. Az elcséplést kalászosok holdankénti átlagban 11 mázával fizetnek. Ezen belül

Meg kell gyorsítani a gépi aratást

A gépi aratás eddigi üteme nem megfelelő. Sokkal nagyobb mértékben kell még munkába vonni a gépeket. Nem lehet megtűni azt, ami ezen a héten megtörtént, hogy 15-20 kombájnos és 15 aratógép esett ki a munkából üzemzavar miatt egy nap alatt. Különösen a hajdúszoboszlói, a püspökladányi, a mezőszázi gépalomások gépei. A gépek rossz javításának következményei most mutatkoznak meg ezeken a gépalomásokon.

A megyében legtöbb helyen már teljes érésben van a gabona, ez pedig még sürgetőbbé teszi az aratást. Több gépalomás nagyon okosan munkába vonja a szemvesztés megakadályozására a fűkaszákat. Kövesse ezt a többi gépalomás is. Vasárnap este, munka után pedig megkezdik a gépalomások az aratógépek és kombájnos átszortolását. A gabona megmentésére azokra a területekre mennek át a gépek, ahol elmaradás mutatkozik az aratásban.

Sürgösen csökkenteni kell a szemvesztésüket

A múlt héten a megyében több helyen végeztek szemvesztés méréseket. A mérések azt mutatják, hogy ezen a héten a szemvesztés, a múlt heti 1,7 százalékról 2 százalékra emelkedett, főleg a kombájnosoknál, mert nem megfelelően állították be a gép magfelvonó készülékét. Sürgösen meg kell akadályozni ezt a nagyméretű szemvesztésüket. Tűrhetetlen, hogy mászákra, vagonokra menő gabona menjen pocskékba. Az országban minden szemgabonára szüksége van.

Az aratógépek közül Papp István, a kombájnosok közül Dobán Gyula vezet

A szombat esti értékelés szerint a megye aratógépeinek közül legjobb eredményt Papp István, a Tetéleni Gépalomás aratógépezője érte el. 170 holdról aratta le a gabonát. Második K. Juhász Gyula, Zsáka 158. harmadik Dóczy Imre, Hajdúszoboszló 150. negyedik Tóth István, Hajdúvár 145. ötödik Kovács István, Hajdúhadház 130. hatodik Szegedi Gyula, Tiszaröge 125 hold gabona learatásával. A kombájnos aratásban legjobbak: Dobán Gyula, Hajdúnánás 154 hold, Szívós I. János, Nadudvar 144. Erdei Lajos, Derecske 121. Bojtor János, Pétefen 119. Szilágyi János, Pocsaj 116. Nagy Sándor, Hajdúhadház 115 hold learatásával.

Ervényt kell szerezni az aratás utáni azonnali tarlóhántásnak

Sok szó esett már arról, hogy az aratás befejezése után 24 óra alatt fel kell hántani a tarlót, mert ezzel megakadályozzuk az aratás után még edves tarlóból az elpárolmást, tároljuk a talajnedvességet. A szavakat azonban nem követi a tett úgy, ahogy kellene. Július 21-ig a learatott területek a tsz-ek csak 28 százaléka, az egyénileg dolgozó parasztok csak 17 százalékán végeztek tarlóhántást. A második eredmény még ennél is rosszabb. A felhántott területnek a tsz-ek csak 38, az egyének 44,5 százalékán végeztek másodikvenyít. Zetomág pedig van bőven a másodikvenyítéshez, 1000 holdra taló biztosított a megye, sőt a napokban ismét 50 mázsa öszi gabona kerül kiosztásra a másodikvenyítéshez.

A másodikvenyítés nagy mennyiségű takarmányhoz, silóknak valóhoz lehet jutni. Ezzel az állatok télire való takarmányának nagy részét tudjuk biztosítani. Szorgalmazzuk a községi tanácsok a másodikvenyítés meggyorsítását, szorgalmazzuk a községi tanácsok a másodikvenyítésre azokat a termelőket, akik a tarlóhántást, második-

vetést elhanyagolták. A termelőszövetkezetekben pedig a mezőgazdászok álljanak a sarkukra a tarlóhántás és a másodikvenyítés meggyorsítására. Sok tsz-ben eluralkodott az a nézet, hogy előbb a sertéseket legeltetik meg a tarlón, mielőtt felhántanák. Ez nem is hiba, csak hogy a sertések a kora hajnali és az esti órákban is végig lehet járni a tarlón, utána lehet a tarlót hántani. Szerezzenek érvényt a mezőgazdászok annak, hogy az aratás után legalább 24 óra múlva fel legyen hántva a tarló, és bevessék másodikvenyítéssel. Szükség van a takarmányra.

A Mezőgazdasági Akadémia Tangazdasága befejezte az aratást — Holdanként 17 mázsa búza

A Debreceni Mezőgazdasági Akadémia Tangazdaságában 650 hold kalászos területen szombaton délelőtt befejezték az aratást. Két arató-cseplő gép után felmérték a termést, holdanként 17 mázsa búza-termés átlaga. Jól dolgoztak az aratógépezők is. Szabó Bálint 136, Eszenyi Mihály 130 holdról vágta le a gabonát.

Hajdúszóvat befejezte az aratást

A megye közsegeit Hajdúszóvat hívta versenyre az aratás gyors elvégzésére. Hajdúszóvat jól igyekezett, hogy vállalását teljesítse. Szombaton délelőtt telefonon jelentette lapunknak, hogy a közsege befejezte az aratást, az Alkotmány Termelőszövetkezet beadási kötelezettségének is eleget tett. Ez a termelőszövetkezet a tarlóhántást 70 százalékban elvégezte és másodikvenyítési tervének is 50 százalékát.

A megye túlteljesítette gyorsbeadási tervét

Hajdú-Bihar megye gyorsbeadási terve 220 vagon gabona. A megye ezt túlteljesítette, 392 vagon gabonát adott gyorsbeadásba. Legpéldásabb a gyorsbeadásban a püspökladányi járás, 182 százalékra teljesítette tervét és ezt a mennyiséget kizárólag a tsz-ek adták be az államnak.

Egy nap alatt 320 zsák gabona egy arató-cseplő gép után

A Berettyóújfalui Gépalomásról jelentették szombaton délelőtt, hogy igen szép eredményt ért el B. Nagy Sándor arató-cseplő gép vezető, aki 10 órás munkaidő alatt 18 és fél holdról aratta le a búzát. Egésznapos teljesítése során 26 holdról takarította le a termést és 320 búzával telet zsákokat szállított el a géptől. A szemvesztésük kevesebb, mint a megengedett.

A váncsodi Vörös Csillag földjén 23 mázsa az őszi árpa

Letakarították a gépek a váncsodi Vörös Csillag Termelőszövetkezet őszi árpáját 14 holdról. A mázsa azt mutatta, hogy a holdankénti átlag 23 mázsa. Igen szép eredmény ez, bizonyítja a nagyüzemi közös gazdálkodás fölényét az egyéni parcellákkal szemben. Cs. M.-né, B. M.

A KÖRÖSSZEGAPÁTI MEGVÉDJÜK A BÉKÉT TSZ TAGJAI TÖBB MINT 2 VAGON BÚZÁT ADNAK ÁLLAMI FELVÁSÁRLÁSRA

Körösszegapátiban 1950-ben alakult a Megvédjük a Békét Termelőszövetkezet. A tagság szép nevet választott a közösségi szervezetnek, kifejezve elveit, mely magába foglalja egységbe tömörülésük célját: munkájukkal a béke szent ügyének szolgálatát. Most, öt évvel az alakulás után meg kell állapítanunk, hogy a kezdeti nehézségektől terhes eső időkben bizony gyakran nem úgy dolgoztak a tagok, mint ahogy a szövetkezet nevébe foglalt elhatározásuk megkívánta volna. De hagyjuk a régi dolgokat, hiszen a szállóige is azt mondja, hogy a múlt csak példa legyen. Intó példa a megváltozott, szebb formálódott jelen számára.

Beszéljünk tehát a máról, a magukra talált tagokról, akik úgy könyvelik el az idei év sikereit, mint a gyermek annak a pillanatnak az örömeit, melyben sok próbálkozás után végre rájön az útszág, vagy a kerékpározás nehéz mesteriségének a nyitására. És hogy a Megvédjük a Békét tagságának öröme nem alapítalan, hogy valóban megtalálták az eredményes gazdálkodás nyitját, azt számadatok, termésátlagok bizonyítják.

Olyan árpa, azt hiszem kevés volt a megyében, amilyen nekünk termett az idén — mondja nem kis büszkeséggel Szűcs Gerő elvtárs, a tsz elnöke. — Jól megtermett embernek az állag ért, mikor belement. Lett is nagy csodálkozás az faluban, mikor kiderült, hogy a 18 holdas táborlandi holdanként 20 mázsa 41 kilogramm az átlagtermés. Ilyen eredmény nemcsak a faluban, de a környéken sem volt mostanában. A búzával sem állunk rosszul. Pontos adatokat meg nem tudunk, mert nem fejezték be az aratást, de van blyan rész, ahol 17-18 mázsa aratott a kombájnos, más-ol vizont tizen alul volt az átlagtermés. Számításunk szerint az összes búza átlaga

11-12 mázsa között lesz. Nagyon szép eredmény ez, ha a tavalyi 4 és fél mázsa holdankénti terméshez mérjük. A továbbiakban meg tudjuk, hogy a tsz 441 mázsa gabona beadását csaknem teljes mértékben teljesítette. Több mint 400 mázáért már meg is kapják a gyorsbeadási prémiumot. Rövidesen pedig megkezdik a tagok gabonafellegűk beadását az államnak. Mindnyájan szívesen adják, hiszen szép árat kapnak érte.

Nem érdemes a búzát tartogatni, ez az én véleményem, de a tagság is ezt vallja — folytatja az elnök elvtárs. — Tavaly ősszel 30 mázsa búzám volt, amit egész télen tartogattam, takaragtam, végül tavasszal örültem, hogy nagynehezen 300 forintért túl tudtam adni mázáján a berettyóújfalui piacon. Ha beadjuk az államnak a fölösleg búzákat, majdcsak ugyanezt az árat megkapjuk érte és nincs gondunk a rak-tározással, meg a kártevő eger-ek miatt sem kell mérgelednünk. Én magam a keresetemből 40 mázsa búzát beadok szabad áron az államnak. Jelenlegi terveink szerint a tagság összesen 2 és fél vagon szabadbúzával ad be a napok-

ban. Ugy mondja ezt, mint aki nagyon biztos a dolgában. Lassan, kényelmesen beszél, szinte megrágja a szavakat, fontosságuk szerint egyiket jobban, másikat kevésbé. Olykor, mikor a szövetkezet szép eredményeiről beszél, felcsillan a szeme, s a szavaknak nemcsak hangja, színe, de úgy érzi az ember, hogy íze is van.

Közben az állattenyésztésre terelődik a beszélgetés. Néhány mondat után kiderül, hogy a körösszegapáti termelőszövetkezet azok közé tartozik, akik állítják, hogy a szarvasmarhatenyésztés a termelőszövetkezetek egyik legjövendőbb foglalkozási ága. Nemrég még ők sem így vélekedtek, ma már azonban más a helyzet, mert sokat ta-

nultak a téli ezüstkalászos tanfolyamon. — Azt — mondják a tagok közül többen is —, hogy a szarvasmarhatenyésztés, ha okosan végzik, a birkanévelésnél is jövedelmezőbb. A tsz-ek 21 fejőtehene van, ezekből júniusban 4300 liter tejet fejtek. Jelenleg 8,2 liter a fejési átlag. Ebben az évben minden üzemköltséget — körülből 35 ezer forintot — a tej jövedelméből fedezték, ezenkívül egy 60 férőhelyes tehénistálló építési költségeihez is 5000 forintot a tej árából fizettek. Szellős, tágas, szép helyiség lesz az új istálló, nem csoda, hogy boldogan, szinte egymás szájából kikapva a szót, magyarázták az építési részleteit Fejes Elek elvtárs, a tehénész és Fejes Lajos elvtárs, a tsz állatfelősse.

Hát igen, most már egyenesben vagyunk — szövi tovább a beszélgetés fonalát Szűcs elvtárs, az elnök. — Szépen fejlődünk. Maholnap kész lesz az istálló, aztán rendezhozzuk a sertésfiatalt is. Nagy szükség van mindkettőre, mert az állatállomány egyre gyarapszik. 128 sertésünk van, ebből 40 koca éppen most áll fiálás előtt. De nem mindig álltunk ilyen jól. Sok munka és főleg sok türelem kellett ahhoz, hogy idáig eljussunk. Egy „szép” napon például arra ébredtem, hogy másodmagammal, Berecki Mihályval maradtam csak a szövetkezetben. De nem adtuk föl a harcot. Hosszú időn keresztül abból álltak a napjaink, hogy egyik tanyáról a másikra rohantunk etetni, hogy éhen ne pusztuljon a sok állat. Később aztán mind visszajötték a tagok a szövetkezetbe, sőt új tagok is kerültek a felvételüket. Nemrég is három belépővel szaporodtunk, így a 976 hold földet ma már 929-en műveljük.

A tanyáról hazafelé mentem, megállunk a 10 holdas kendertábla mellett, hogy megcsodáljuk a gyönyörűen fejlett növénye-

ket. A magasabb száraz köntől kiűzünk egyet a földből és megmérjük: pontosan 4 méter. De a legalacsonyabbja is megvan jó 3 méter, holdanként biztosan megadja a 40 mázást. Odább a kukoricát is megtekintjük, azt a 20 holdas táblát, melyet kereszt-sorosan vetettek. Mikor a sorok között állunk, meg kell állapítanunk, hogy ez a tengeri bizony alaposan a fejünkre nőtt, a felnyújtott karunk sem igen látszik ki belőle. Ime, itt az eredmény a becsületesen végzett növényápolásnak, a népszerű gépi és a kétszeri kézi kapálásnak.

S míg mi elismeréssel vizsgálgatjuk a sokat ígérő növényeket, addig az elnök elvtárs csak hallgat. Igaza van, itt már nem sok magyarázatra van szükség, beszélnek helyette a szorgalmas munka nyomán született eredmények. A látottak után egyáltalán nem csodálkoznak azon, hogy a tavalyi 19 forintos munkaegységünkénti jövedelmem szemben idén több mint 50 forintra számitanak a tagok.

A cukorrépánál is meg kell állni egy percre. Bizony nagyon szép a répa, van köztük már olyan is, mely eléri a 3 kilót. Az elnök elvtárs pedig csak mosolyog, míg mi a haragoszöld leveleket hajtogatjuk, vizsgálgatjuk. Ugyan mi jutott az eszébe? Találgatásra azonban nincs szükség, mert ő maga oldja meg a rejtélyt.

VARGA BENEDEK

Párt és pártéltetés

A nádudvari Sztálin TSZ újjászületik, mert élő pártszervezete van

A nádudvari Sztálin Termelőszövetkezet több mint 7000 gazdasággal rendelkező földművelésügyi vállalat...

A nádudvari Sztálin TSZ újjászületésében van.

Soha ilyen bizakodóan nem néztek évi munkájuk várható eredményére, mint az idén.

Az idei aratás előtt a tagság járt a tsz vezetőit biztatni, zaklatni, hogy induljanak az aratógépek...

No de nem volt mindig így. Nem lehetett mindig ilyen büszkén beszámolni a nádudvari Sztálin eredményeiről.

Jó néhány éven keresztül — amióta egyesült az apró termelőszövetkezetekből...

A nádudvari községi pártbizottság titkára is elismeri. De ugyan ilyen felelős, sőt még hatványozottabban a püspök-ladányi járási pártbizottság is...

Nagyon sokan a termelőszövetkezetek tagjai közül azt hitték, hogy a szövetkezeti gazdálkodás az első lépésre lenéig tejfél, hogy az szinte azonnal ontja a jólétet...

zét megerősítésén dolgoztak volna, a pártéltetés legfontosabb, legegyszerűbb követelményeit teljesítették volna...

Az ilyen pártéltetés eredet az is, hogy elhanyagolták a politikai nevelést, parancsolgatás volt, nem volt meg a kellő bizalom a párttagság és a pártvezetés között.

A hibák forrása Miből adódott ez? Egyrészt nem volt kialakult gazdasági és pártirányítás ebben a hatalmas termelőszövetkezetben.

A múlt évben még sokan voltak, akik spekuláltak a termelőszövetkezetben. Egész sor tsz-tag kizárólag csak az aratóskor dolgozott, azért, hogy fejadájuk legyen.

zét megerősítésén dolgoztak volna, a pártéltetés legfontosabb, legegyszerűbb követelményeit teljesítették volna...

Az ilyen pártéltetés eredet az is, hogy elhanyagolták a politikai nevelést, parancsolgatás volt, nem volt meg a kellő bizalom a párttagság és a pártvezetés között.

A hibák forrása Miből adódott ez? Egyrészt nem volt kialakult gazdasági és pártirányítás ebben a hatalmas termelőszövetkezetben.

A múlt évben még sokan voltak, akik spekuláltak a termelőszövetkezetben. Egész sor tsz-tag kizárólag csak az aratóskor dolgozott, azért, hogy fejadájuk legyen.

zét megerősítésén dolgoztak volna, a pártéltetés legfontosabb, legegyszerűbb követelményeit teljesítették volna...

Az ilyen pártéltetés eredet az is, hogy elhanyagolták a politikai nevelést, parancsolgatás volt, nem volt meg a kellő bizalom a párttagság és a pártvezetés között.

A hibák forrása Miből adódott ez? Egyrészt nem volt kialakult gazdasági és pártirányítás ebben a hatalmas termelőszövetkezetben.

A múlt évben még sokan voltak, akik spekuláltak a termelőszövetkezetben. Egész sor tsz-tag kizárólag csak az aratóskor dolgozott, azért, hogy fejadájuk legyen.

ÖTVEN ÉVE SZÜLETETT SCHÖNHHERZ ZOLTÁN

Harmánehét éves volt, amikor elfogták és embertelen kínzások után a horthysta príbékék kivégezték. A magyar nép tántoríthatatlan hőse és kiemelkedő vértanúja volt. Kommunista volt...

1942-ben május elsejére a Kommunista Magyarországi Pártja nagy, háborúellenes tüntetést készített elő. A terv az volt, hogy a munkásság a Nagykörúton sétatüntetést rendez és ezt az Oktagon téren majd hangos jelszavas tüntetés követi.

„Schönherzel egy szobában voltam és mint szemtanú láttam kilődését, — mondja az egyik megmenekült elvtárs. — Minden nap hívaták és borzalmasan megkínálták.

„Hónapokon át tartó kínzások után október 9-én kivégezték... Schönherz elvtársat egy pillanatra sem tudták megtrönni. Összeverte, felájtulán az iszonyatos kínoktól, sőt egyetlen alaklatlan hústömeggé verve is, még a siralomházól is, még a bitófa alól is lankadatlanul harca buzdított a független, demokratikus Magyarorszáért.

„Abban a hitben halok meg, hogy munkámban tovább élek. Tudom, hogy munkám nem volt hiábavaló. Ha még egyszer születnék és újból élnék, akkor sem tudnék másképpen élni” — írja búcsúlevelében.

Ezzel népiünk legnagyobb hősei közé emelkedett. Harmánehét éves volt, amikor meghalt, de életműve örökké élni fog és példamutató társa lelkesíti. Schönherz Zoltán egyike azoknak, akinek léte, munkája és cselekedetei azt bizonyítják, hogy a Horthy-korszak vadállati rendszerében voltak nagyszerű hazafiaink, hőseink, akik a függetlenségért, demokráciáért és emberségért szálltak síkra és ezért harcolva haltak meg.

regén megtevesztett és elégedetlen emberek, akik otthagyták a tsz-t, újra vissza akarnak lépni. Nemcsak régiük, de új tagok is érdeklődnek, hiszen már híre ment, hogy a Sztálin az elmúlt év hosszú, nehéz körülményei ellenére is sok mindenben felveszi a versenyt a már országosan híressé vált Vörös Csillag Termelőszövetkezettel és egyben-másban túl is szárnyalják azt.

A nádudvari Sztálin Termelőszövetkezetnek csak ezer hold földje, gulya marhája, 180 darab lova, 70 csikaja, rengeteg sertése, több mint 1200 juha, sok ezer baromfija, a tájakon is híres 22 holdas dohánytelelője, gyönyörű rizse és minde-

ne van. Tehát sok milliós vagyon. Kincsebánya van itt a fagyos tulajdonában, amit tényleg csak ki kell bányászni. Jó szakszervezetével, a kommunista példamutató helytállásával, s ha megkívánja a munka — mint most is az aratásban — hajnalról késő estig kell munkához látni. Hiszen a saját boldogulásukért harcolnak, dolgoznak.

Úgy látszik ezt már megértette a Sztálin tagsága, s ezt látja a környék is. Ha így dolgoznak továbbra is, egyre feljebb emelkednek azon az úton, ahol a tagságot, az egész parasztságot a jómódú szocialista gazdálkodás útjára viszik.

Azán felnyalabolta a szénát és indul kifelé, miközben jobbra-balra figyelt. A gyerek is odaugrott és úgy ölelt vitt utána. Kint a kocsin benyomták az elkő alá és letakarták őcska, szőttes pokróc darabokkal.

— Köszönöm neked, kis öcsém, már nem tudtam volna a lovamnak mit adni. És megsimogatja a gyerek fejét és nyakát.

— No, add ide a kis pusztit, aztán abba adok egy kis meszet a szénáért. A gyerek lekapta a foltos kis kabátját és a meszes ember beletett egy négy-öt kilós darab meszet a gyerek ölébe.

A gyerek elköszönt. Jóéjszaka kívánt és visszaindult a szénás kertbe, csak úgy sajnálta a lépést a meszsel.

Fábián Sándor: GYÓNÁS

lovakat is körüljárta, megismogatta. A zabolat kivette a lovak szájból és vedert csörgetve indult a két fél vízért.

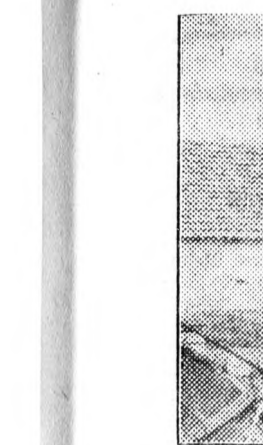
Mintha valami hirtelen észbe jött volna, csettintett egyet az ujjai közt, feltolta a meszes kiskusmáját a fejébüdjára és elindult a szénás kertbe. Meg-megállt a hatalmas szénakazlak mellett, amelyek úgy sorakoztak egymás mellett, mint hatalmas emeletes házak.

— Aztért azt mégse tenné tán meg, vitték az istállóba a lovaknak, meg a tejjel marháknak. Meg sem kötötték a rakott szekert, csak úgy vitték a szénatartóba az illatos szénát.

Ahogy jött-ment a kazlak között az újhuta meszes ember, egyszer csak észrevette a kertgazda és odasietett hozzá.

— Mi újság, atyafi, mit keres itt? — kérdezte elég bizalmatlanul.

— Nincs különösebb, csak nézelődök itt... De ide hallgasson öreg cimborám, az ég is megdöbben, ha ad egy kis szénát a két lovamnak. Meszszőről jött felvidéki ember vagyok — kérdezte meglepődve

A Tolbucsin Zsigmond elvtárs

Egy éve les... a Ruha... verseny... ba község... l. Kitűzött... aradéktalan... erseny azóta... le van lelke... karással és... társi segítség... véletlen dolo... munkák vég... a járásban és... továbbiakban... a versenyszer... évfordulójára... jenek. A r... hagyják mag... gyedévi terv... ten elnyerik

Ez a páros... betölti felada... közönség egy... ne tudná, hog... nek az elsőb... helyért.

A ruhagyári... lyem zászlót... zászló most a... DISZ brigádje... ját hirdeti. V... adtak, amelyr... legjobb arató... bájnosának a... Terve vették... hogy a közeg... veket kirkák... és Tolbucsin... desét és az eg... közötti külö... pek, grafikon... mutatójék be... mélyítéséhez... zájárult az, h... vezetői minde... nek a község... vetlen segítség... politikai, mind... Az elmúlt hé... mond, a gyá... Schwartz Sánd... tak kint.

Majd ismét... zint Ferenc el... togatást. A kö... helyettese me... öket, mint ré... ismerősöket. N... szeltek azt a... község élénk... és egyéni dolgo... bevonásával é... évi verseny e... után Schwartz... tekintették a... buchin TSZ g... togtattak a k... lóhoz, a r... gonhoz, az épi... kozozókhoz.

Karsa Sánd... elnöke büszké... holdanként 10... átlagtermésre... írta is igen... Itt találjuk m... kezét legőrese... éves Nagy Am... talosan, fűrgé... be a kévét. N... valami nincs... felhőborodva... vetkőzött elnök... jó az aratógép... he. Nem tudn... ahogy szeretné... a gépnek úgy... mint vizen a l...

— Mondja az... tsi —, akkor le... hagyáriaktól, p... plus 20-án az... tóccintani aka... lünk. Meg n... leszi hozzá —, hert nekünk... rönket latba... vemvesztésé

(Folytatjuk.)

A RUHAGYÁRIAK KABÁN

A Tolbuchin Termelőszövetkezet „Lenin” növénytermesztő brigád tagjai örömmel indulnak munkába. Velük megy Lenner Zsigmond elvtárs is (jobb felől van) és a tanácselnök helyettese (háttul áll).

Egy éve lesz augusztus 20-án, hogy a Ruhagyár dolgozó párti verseny szerződést kötöttek a község dolgozó parasztjaival. Kitzött céljuk a termelés aratókalan teljesítése. Ez a verseny azóta élő, eleven. Telle van lelkesedéssel, győzni akarással és ami legfőbb, elvtársi segítségnyújtással. Nem véletlen dolog, hogy Kaba a munkák végzésében második a járásban és úgy akarnak a továbbiakban dolgozni, hogy a versenyszörzök kötésének évfordulójára élvonalba kerüljenek. A ruhagyáriak sem hagyják magukat. A II. negyedévi terv teljesítéséért szintén elnyerik az élüzem címet.

Ez a páros verseny valóban betölti feladatát. Nincs Kaba községnek egyetlen lakója, aki ne tudná, hogy mivel küzdenek az elsőbbségért, a dicső helyért.

A ruhagyáriak szép piros selem zászlót készítettek. Ez a zászló most a Tolbuchin TSZ DISZ brigádjának a jó munkáját hirdeti. Versenyablát is adtak, amelyre a szövetkezet legjobb aratócsapatának, kom-bájnosának a neve került. Tervbe vették a ruhagyáriak, hogy a község földművelőszövetkezet kirakatába a Kossuth és Tolbuchin TSZ eddigi fejlődését és az egyéni gazdálkodás közötti különbséget fényképek, grafikonok segítségével mutatják be. A barátság elmélyítéséhez legjobban hozzájárult az, hogy a Ruhagyár vezetői minden héten kimennek a községbe, hogy ott közvetlen segítséget adjanak mind politikai, mind gazdasági téren. Az elmúlt héten Lenner Zsigmond, a gyár igazgatója és Schwartz Sándor elvtársak voltak kint.

Majd ismét Schwartz és Mezei Ferenc elvtársak tettek látogatást. A község tanácselnök-helyettese már úgy fogadta őket, mint régi jó barátokat, ismerősöket. Most is megbeszéltek azt a napot, amikor a község élénjáró szövetkezeti és egyéni dolgozó parasztjainak bevonásával értékelnék a fél-évi verseny eredményeit. Ezután Schwartz elvtársék megtekintették a Kossuth és Tolbuchin TSZ gazdaságát. Ellátogattak a borsó nyílvökhöz, aratókhoz, a napraforgót kapálókhoz, az építőkhoz, a sertés-gondozókhoz.

Karsa Sándor, a szövetkezet elnöke büszkén mondja, hogy holdanként 10—11 mázsás búza átlagtermése számítanak, az árpa is igen szépen fizetett. Itt találjuk munkában a szövetkezet legöregebb tagját, a 80 éves Nagy Ambrus bácsit. Fialatosan, fűrgén rakja keresztbe a kévét. Nem szereti, ha valami nincs rendjén. Most is felháborodva mondja a szövetkezet elnökének, hogy nem jó az aratógép kévékölzsinége. Nem tudnak úgy dolgozni, ahogy szeretnék. Pedig ennek a gépnek úgy kellene menni, mint vizen a kacsa.

— Ha ilyen lassan haladunk — mondja az öreg Ambrus bácsi —, akkor lemaradunk a ruhagyáriaktól, pedig én augusztus 20-án az ünnepi vásáron toccintani akarok a mi sikerközpontunkra. Meg nemcsak azért — leszi hozzá —, hanem azért is, mert nekünk most minden frönköt latba kell vetni, hogy valamivel jobban meg tudjuk védeni a termésünket a kártevőktől.

— A ruhagyáriak szép piros selem zászlót készítettek. Ez a zászló most a Tolbuchin TSZ DISZ brigádjának a jó munkáját hirdeti. Versenyablát is adtak, amelyre a szövetkezet legjobb aratócsapatának, kom-bájnosának a neve került. Tervbe vették a ruhagyáriak, hogy a község földművelőszövetkezet kirakatába a Kossuth és Tolbuchin TSZ eddigi fejlődését és az egyéni gazdálkodás közötti különbséget fényképek, grafikonok segítségével mutatják be. A barátság elmélyítéséhez legjobban hozzájárult az, hogy a Ruhagyár vezetői minden héten kimennek a községbe, hogy ott közvetlen segítséget adjanak mind politikai, mind gazdasági téren. Az elmúlt héten Lenner Zsigmond, a gyár igazgatója és Schwartz Sándor elvtársak voltak kint.

Majd ismét Schwartz és Mezei Ferenc elvtársak tettek látogatást. A község tanácselnök-helyettese már úgy fogadta őket, mint régi jó barátokat, ismerősöket. Most is megbeszéltek azt a napot, amikor a község élénjáró szövetkezeti és egyéni dolgozó parasztjainak bevonásával értékelnék a fél-évi verseny eredményeit. Ezután Schwartz elvtársék megtekintették a Kossuth és Tolbuchin TSZ gazdaságát. Ellátogattak a borsó nyílvökhöz, aratókhoz, a napraforgót kapálókhoz, az építőkhoz, a sertés-gondozókhoz.

Karsa Sándor, a szövetkezet elnöke büszkén mondja, hogy holdanként 10—11 mázsás búza átlagtermése számítanak, az árpa is igen szépen fizetett. Itt találjuk munkában a szövetkezet legöregebb tagját, a 80 éves Nagy Ambrus bácsit. Fialatosan, fűrgén rakja keresztbe a kévét. Nem szereti, ha valami nincs rendjén. Most is felháborodva mondja a szövetkezet elnökének, hogy nem jó az aratógép kévékölzsinége. Nem tudnak úgy dolgozni, ahogy szeretnék. Pedig ennek a gépnek úgy kellene menni, mint vizen a kacsa.

— Ha ilyen lassan haladunk — mondja az öreg Ambrus bácsi —, akkor lemaradunk a ruhagyáriaktól, pedig én augusztus 20-án az ünnepi vásáron toccintani akarok a mi sikerközpontunkra. Meg nemcsak azért — leszi hozzá —, hanem azért is, mert nekünk most minden frönköt latba kell vetni, hogy valamivel jobban meg tudjuk védeni a termésünket a kártevőktől.

a szövetkezet többi területén úgy dolgoznak a tagok, mint a méhek. Jut munkaerő a napraforgó, tengeri, tök, paradicsom kapálásához. A legnagyobb munkaidőben az építkezést sem hagyják félbe. Most építi Molnár Ferenc építészvezető brigádja a szövetkezet 50 méter hosszú és 7 méter széles sertés fiáztatóját. A szőlő kapálására, sőt még a méhek gondozására is jut erő. Már eddig két mázsa 92 kilogramm mézet pergetett ki Csátré József elvtárs, a szövetkezet méhésze.

Itt aztán valóban mindent meg lehet találni. Ipari növényektől kezdve a mezőgazdasági növényekig mindent. A ruhagyáriak büszkék, hogy ilyen versenyváros van, akik dicsőséget hoznak a szövetkezeti nagyzemeli gazdálkodásra. Nem véletlen dolog, hogy most is úgy köszöntek el Schwartz elvtársék, hogy... viszontlátásra, nemcsak augusztus 20-án, hanem előbb.

A versenyben Kaba vezet

S július 22-én a ruhagyáriak küldöttjei ismét ellátogattak Kabára. Nagy izgalommal várta mindkét versenyző fél ezt a találkozást: a második negyedévi verseny értékelésének napján. A kabalak szorongása még inkább fokozódott, amikor Gadl Andrásné elvtársnő, a Ruhagyár üzemi bizottságának titkára a versenypon-tok teljesítését ismerette. Kimagasló eredményeket ért el a Ruhagyár a második negyedévi versenyben: például a felajánlott 684 ezer forint értékű áru helyett 1 655 800

Kint a határban megtekintették a Kossuth TSZ öntöző brigádját is. A tengeri től az öntöző csatornát építik. A brigád-vezető, Bartha Kálmán megmagyarázza Lenner Zsigmond és Schwartz Sándor elvtársaknak — a ruhagyár küldöttjeinek — az öntözés menetét. A vizet a Keleti Főcsatornáról kapják. (Mezei Ferenc felvételén.)

forint értékű gyártottak termelés felül, az önköltséget 1,5 százalékkal, a munkaadókat 1,8 százalékkal csökkentették, a vállalt 204 000 forintos anyagmegtakarítással szemben 700 000 forintot takarítottak meg népgazdaságunknak, negyedévi exporttervüket 5 nappal határidő előtt fejezték be.

Amikor azonban Tanika Sándor tanácselnök helyettese a kabalak teljesítményeit ismertette — a ruhagyáriaknak egyszerűen melege lett. A község többek között a kukoricát május 1-re — öt nappal a vállalt határidő előtt elvetette. Kiváló eredményt ért el a növényápolásban: például a kukoricát a vállalt háromszori művelés helyett hétszer fogasolták, kapálták. Vegyszeres gyomirtást 200 helyett 670 holdon végeztek.

Begyűjtési tervüket sertésből 101 helyett 123, vágómarhából 103 helyett 196 (b), baromfiból 105 helyett 111 százalékkal teljesítették. Így a begyűjtés terén a járás első községévé léptek elő. Gondos-

Késő este volt, amikor a versenyváros elbúcsúztak egymástól. A verseny most még nagyobb lendülettel folyik tovább. Hisz a kabalak megfogadták, hogy nem engedik elvinni többé a községből a versenyzászlót, a ruhagyáriak pedig megfogadták, hogy márpedig a harmadik negyedév során ők nyerik el.

Tanika Judit

Injekciós tűtől a szikepengéig 5 éves AZ ORVOSI MŰSZERGYÁR

Kezdetben még csak néhány gép volt és néhány ember. „Ni, a bogarasok”, csúfolták azokat, akik nem hittek a magyar orvosi műszergyártás megteremtésében. Valóban egy kissé bizarrnak tűnt, hogy Debrecenben, az Alföld keleti szélén, még hozzá egy ipar- és szőlőterületen új ipar- és szőlőterületet építettek. Az Ispóty utcai üzem falai is még a múltat lehelték. Szűk és korszerűtlen volt minden. 1950-ét írták ekkor. Nehéz volt ugyan újat kezdeni, olyat csinálni, amit még eddig nem ismer-tek. De a kis csoport, a fészkek, rakók maroknyi gárdája nem engedett. Új név került az üzem falára és ha kissé még gyakorlatlanul, de bizva a jövőben, megindult az anató-miai csipeszek és műtőkések gyártása.

Öt év után most nem kis büszkeség a megtett útra visszatekinteni. Látni a változást, egymás mellé rakni az üzem sok-sok készítményeit. Közé- négy száz fajta termék szerepel már a ciklistán, pedig még 1953-ban is csak 60-ig számoltak. A belföldi piac mellett ma már exportra is bőven jut az Orvosi Műszergyár termékeiből, amire különösen büszkék a dolgozók. S a nyári estéken messze világitó ötágú csillag, s a többszörös élüzem cím mind-mind azt bizonyítja, hogy a fészkek kitarítása nem volt hiába. Ha 1954-ben még hiány volt magyar orvosi műszerekből, ma már a debreceniek jó munkája révén majdsok- ennek a fordítottja igaz. Ha 1950-ben még mi fizettünk a műtőből behozott műszerekért, ma nekünk fizetnek cse-renyagban, vagy devizában.

Az atraumatikus tűtől a kővetlenkedik

Persze korántsem könnyű dolog orvosi műszereket gyártani. Sok megfigyelés és kísérletezés kell, míg egy-egy új típus elkészül. Itt van például az atraumatikus tű. Sokan bizonyára még nem is láttak ilyet, azt sem tudják, mire használják. Látszólag egy jelentéktelen rozsdamentes acéldarabka az egész. Súlya mindössze néhány milligramm, átmérője szintén csak a centiméter alatt mérhető. Na már most ezt a látszólag jelentéktelen orvosi segédeszközt két évig javították, tökéletesítették, míg hozzá kezdték a gyártásához. Vajon miért?

Gondolatban képzeljünk csak magunk elé egy szívsebészt. Micsoda hallatlan figyelem és nyugalom kell az ilyen munkához. A mi szívsebészünk mondjuk már átjuttatott a bordákon, megnyitotta a szívkamrát, sőt lassan már a seb összevarrása következik. Vajon mi lenne most, ha a kezébe kerülne egy atraumatikus tű felmondandó a szolgálatot. Mi lenne, ha rossz lenne a rádiusz (hajlasi szög), ha nem volna elég éles a hegy és így tovább. Vagy mi lenne, ha a fülcsőbe préselt cérna kiszakadna. Az életről, a legdrágább kincséről van szó, szükséges hát, hogy a műszerek is megbízhatóak legyenek.

Most már bizonyára érthető, miért nehéz atraumatikus tűket sorozatszerűen gyártani. A kis méretarány és pontosság különösen nagy feladatot elé állítja a dolgozókat. Ne vegyünk mást, csak az edzést. Az ilyen kis munkadaraboknál kétszeresen figyelni kell a hőmérséklet alakulását, mert ellenkező esetben az egész tű elleg. Már a kísérleteknek elakadva ezen. Sok tű szinte hamuvá vált, vagy más hiba akadt. De Kalmár László, Zolnai Dezso, Szász Csaba és társai, akik a kísérletezést véggezték, nem csüggedtek. Ha 800 fok magas, adjunk 780-at. Ennyit adtak. A tűk most már nem égtek el. De rezesítésnél (a cérna helyé- nek a kidolgozása a fülcső- ben) még sok probléma akadt. Okvetlenül kiderít az atrauma- tikus tű — mondották a dolgozók tréfásan. Majd megsze- lidül — vágta vissza a mér- nőrök és nekik lett igazuk. Az Orvosi Műszergyár eddig már 25 ezer darab atraumatikus tűt adott az országnak, ami annál figyelemre méltó- ság, mert ilyen orvosi se- gédeszközt a Szovjetunió- n, az USA-n és Anglián kívül sehol a világon nem gyártá- nak.

Mire jó a patkányfark

Az atraumatikus tűről még egy érdekességet. Nagyon gyakran előfordul, hogy a tű- be nem cernát, vagy selymet, hanem állati belet, sőt a patkány farkából kifejtendő int- fűznek. Béllel és innal s- k- kal könnyebb varrni. — Fel- szívódnak — mondogatták az orvosok. A műszergyár min- denkor teljesíti a megrende- lők kívánságait és olyan anya-

got présel a tübe, amit kér- nek.

Újabb gyártmányok bőlcsojénél

Az utóbbi években termé- szetesen nemcsak az attrau- matikus tű kikísérletezésére futottak az Orvosi Műszergyár erejéből. Rövidesen több tu- cat újabb gyártmány termel- sét vezetik be. Így a gyár többek között nyelés köröm- csipőket, Kilián orttűkröket, különböző méretű gyermek fogfogókat, szikepengéket, sőt — halászati horgokat is ké- szít majd.

A szikepengéről annyit, hogyha októberben vagy no- vemberben hozzákezdnek a készítéséhez, akkor a magyar orvosi műszergyártás újabb sikert ünnepel. A pengéből és a külön nyélből álló műtőke- nél használt orvosi műtőke- előállításra ugyanis felette bo- nyolult. Főleg a penge auto- matikus bepattintása a nyél- be okoz sok nehézséget. De ha elkészülnek vele, nem kell majd a penge elhasználódása- val a nyelet is eldobni. Meg- felelő karbantartással a nyél akár 10 évig is eltarthat.

A horoggyártás bevezetésé- nél nyilván a pecázók nem kis öröme, az lesz a legjelentő- sebb fordulat, hogy az eddigi egy forintos darabonkénti árat előreláthatólag 16—20 fillér alá szorítják le. Lényegesen olcsóbbá válik így a horgá- szat, s az eddig igen keresett kisebb és közep méretű horg- gokban sem lesz többé hiány.

Egy pillantás a jövőbe

Ez a jelen. Most vessünk néhány pillantást a jövőbe. A gyár a második öt éves terv- ben újabb hatalmas fejlődés előtt áll. Szaporodnak, bővül- nek az üzemrészek. Rövide- sen új galvanizáló és edző műhely épül, sőt a raktárak bővítéséhez is hozzá kezdenek. A gyártmányok száma szin- tén tovább növekszik. Csak 1950-ban 67 újabb orvosi mű- szer készítését kezdi meg az üzem, melyekből 21 a kül- földre irányuló export szál- lítványok növekedését céloz- za. Es ami fő, a termék nagy része rozsdamentes acélból készül, amivel a magyar or- vosi műszerek versenyképe- sége tovább növekszik a világ- piacon.

Ime, az elvetett mag máris ilyen bő termést hozott. Tisz- telet és becsület érte mind- azoknak, akik ezt az új ipar- ágot megalapozták és győze- lemre segítettek a megyében.

KOVÁCS TIBOR

Jobb munkamódszerrel növelik a termelést a debreceni Gördülőcsapágygyárban

A debreceni Gördülő- csapágygyár egyike a ma- gyar ipar legfiatalabb üze- meinek. Tízézerszáma ké- szülnek itt a különböző mé- retű csapágyak, a hazai szükségletek egyre jelentő- sebb biztosítására.

A gyár dolgozó július első és második dekádjában figyelemreméltó eredményeket ért el a termelésben. Az eddiginél haladósabb és ös- ztönzőbb normák segítségével különösen a forgácsoló II- ben a köszörős üzemben és a sajtolóban állandóan emel- kedik a termelés, nő az ész- szerűsítések száma. A forgá- csoló II-ben Bóta János és Balaskó János esztergályosok a golyópálya készítésénél új eljárást alkalmaznak, ami- vel máris 170 százalékkal fo- kozták teljesítményüket. A köszörős üzemben Nagy Má- ria fúratcsiszoló július első dekádjában 467 forintot vitt haza. Régebben tíz nap alatt rendszerint csak 350—380 fo- rintot keresett. Sikerének titka az, hogy az utóbbi na- pokban részletesen kielemez- te munkáját és ma már több gondot fordít gépe karban- tartására, és az anyag elő- készítésére. A sajtoló üzem- ben Szabó Jánosé ugyan- csak 167 százalékot ért el jú- lius első 20 napjában. Sza-

bóné a tárcsa kivágásnál a kosarak hajlításánál több fogást gyorsabban végez el, mint ahogy eddig csinálta. Ha gépen nincs munka, ak- tív rögtön jelentkezik a mű- vezetőnél és új beosztást kér. Mindez együttvéve erem- ményezi azt, hogy Szabóné sosem teljesít 130—140 szá- zalék alatt.

A dolgozók kezdeményezé- seit a műszakiak messze- menően támogatják. Nem- csak a mérnökök, techniku- sok, de az osztály- és részleg- vezetők is egyre bővebben merítenek az élénjáró szov- szerűsítések számából. Állan- dóan korszerűsítik a techno-ológiát. A növekvő termelés segítésére például a kosarak niszszeggel való összehúzását kézi- erő helyett ma már gép- pel végzik. Ugyancsak egy- ötletes szerkezet segítségével folyik már a csapágyak-

hoz szükséges golyók elosz- tása is, amit eddig szintén korszerűtlen módon végez- tek. A műszaki vezetők mindegyike saját beosztásán túl egyébként még egy-egy üzemrészt is patronál, hat- hatós segítséget nyújtva a vi- tás kérdések gyors elintéző- sében.

A debreceni Gördülő- csapágygyár így; a termelés növelésével, a minőség javí- tásával, a korszerűbb techno- lógia meghonosításával har- col a március 4-i párthatáro- zatok eredményes végrehaj- tásáért. Szükség is van erre, mert az üzem nem teljesíti- te első félévi tervét és közel egymillió forint értékű csap- ágyval maradt adósa a népgazdaságnak. Most a máso- dik félévben máris az elma- radás megszüntetésén szor- goskodnak, ami remélhetőleg rövid időn belül sikerül is.

Felhívás a Duna- és Tiszamenti halászokhoz

A Földművelésügyi Mi- nisztérium halászati osz- tálya felhívja a Duna és Tisza menti halászati ter- melőszövetkezeteket, hor- gászegyesületeket, hogy az áradások során az ár-

téri mélyedésekben re- nedt, a pusztulás veszé- lyének kitétt halivadéko- kat csoportos, szervezett halászatokkal mentse ki és helyezze át a folyó- mederbe.

KOCZOZH AKOS:

Chopin szülőházában
RÉSZLETEK EGY LENGYELORSZÁGI ÚTIRAJZBÓL

Még egyet írt utóijára kis sárga zászlóval a cseh váltókezelő, aztán egy zötykődős éjszaka a hálókozban több megolgyalással, mint nyugalommal, s hajnalra már akció- és orgonallat árad be a villanyvontatás, alig pár utassal futó vonal ablakán, június 9-én, miután odahaza a kései tavasz is elvirágozott. Nemcsak délre érdemes utazni tavaszért, hanem északra is.

De talán el sem jöttünk hazulról. A varsói pályaudvar szaga és az élet ritmusa nem árulja el. A nagyvárosok ma már sokkal közelebb állnak egymáshoz, mint bámmikor. Ugyanaz a kódos, esős hideg, mint Pesten, ugyanazok a balkonok — és mintha még az arcok is azok lennének. Nincs értelme a mérgezettségnek. Ott-hon vagyunk. Mégse, nem! Alig fordulunk ki a pályaudvarról, máris romok. A pusztulási akadémia. Ha csak annyi rom lenne, amennyit első pillanatra látunk, akkor sem mernénk hinni, hogy Varsó újra felépül.

Vezetőnk, kicsi arany-szöke asszony, nem a romokról beszél. Hanem arról a negyven méteres csúcsról, mely a kétszázhuszonhét méteres Kultura és Tudományok Palotájából még a romok között is idelátászik, arról a húszeszer szobáról, melybe évente a varsóiak vizitáltozhatnak. Nem a figyelmünket akarja elterelni a rombolás nyomairól, nem vezet félre. De a lengyelek nem szívesen beszélnek már a házak elé kitett holtakról, akiket hajnalonként csak úgy tömegével gyűjtöttek össze arra menő kocsi, hallgatnak a haláltáborokról. Varsó nem négyezer halottjára hord koszorút, hanem arról vitatkozik, hogy Canaletto mester tizenötödik századi hű metszettel, festményen nyomán épüljön-e újra Varsó, ahogy állt 1939 előtt, s hogy a felhőkarcok, vagy arányosan elosztott tömbök illeszkedjenek a város izléséhez. De azért emlékezik a halottaira is. Az újonnan épült utcasorok egy-egy házának tövében a földön, ott van a kovácsolt vas, ami a kis koszorút tartja, s felette a márványtábla tüzezik emlékére, figyelemre. Milyen szégyelmezetté vált. Milyen szégyen lenne belebotlani egy ilyen koszorúba! Részegen. A lengyel népet megőrzött a történelem. Józanok, mértékértékűek, és mellette mégis milyen romantikusak!

Szóval: a romantika. Szeretném más szavakkal pótolni: szív, zene, orgona, kedv, érzelem, tavasz, Chopin. Miután vezetőnk megtudakolta, hogy ötven hány felé öhajtottunk menni s mit öhajtottunk írtatni,

és miután kijelentettük, hogy ilyen szívbeli barátok, már-már mint az öltönyből álló íródelegátus, csak azt szeretné látni, amit a másik, hiszen sem kevesebbek, sem többek nem akarunk lenni egymással legálább erre a három hétre, miután tehát öt akarattal egy felé öhajtottunk menni, be-szuszakolt bennünket két nagyszerű autóból, kijelentették, hogy ezután órá hallgassunk s megsejtettük velünk, hogy sem jóban, sem rosszban él nem hagy. Mi hasonlót ugyan nem fogadtunk, viszont jölelkü gondozásáért magunk között csak úgy emlégettünk, mintha önkéntes tevelőnyánk lett volna.

Igen, Chopin. A szimbólumokat a mi időnk nem szereti, de azért a szimbólum olyan, mint a gyom, vetés nélkül is virágzik. Egy kicsit szimbólum az is, hogy autók elsőnek éppen Zselazowa Wola, Chopin szülőháza felé indul. Itt, a jóságintéző nagy-apa egykori házából lett muzzeumban és parkjában megtaláltam mindent, amihez ké-sőbb már csak másfajta adatokat kellett gyűjtögetnem. Találtam egy ragyogóan tisztázható emlékeket és friss virággal az ablakban, találtam akkor éppen vagy öt-zeven embert szerte a ház körül parkban, s a parkban patakok, fűzeket, tuja-fákat, virágozó nemes bírsot, baszarózsát, boszorkányfüvet és vére hulló fecskéket, orgonát és szomorú fenyőt, mit a világ sok nemes parkja kö-zül itt láttam először. És így magában is szép volt és ciég. De aztán kiderült, hogy ebbe a házában minden ilyen kicsinek tetsző adatot tudnak. Megőrizték Chopin szívet, zongoráit, írásait, míg egy ország halgatókban állt. Össze-gyűjtötték portréit is. Talán Delacroixban, a nagy francia forradalmi festő arcképében, a legiságzabb a lázas szemében, éles arcán, érzéki ajkán. Párizs, s a baráti körbe gyűlt Liszt, Heine, George Sand — Chopin nagy szerelme — és Mickiewicz... a történelem lépked ezekben a szobákban, ebben a parkban.

Ugy mondd, kedves olvasó, hogy majd a mi népünk is záródik meg a szlovák, a román, a jugoszláv és sok-sok néppel együtt Nagyszentmiklósa, Bartók Béla szü-lő-

házához és Kecskemétre Kodály Zoltánéhoz? Hiszem. De láttam, hogy öreg és fiatal, munkás és író hogyan ül le padra, székre, kőre, lépcsőre, fűre, tűző napra és illatos fenyők árnyékába, hogy a régi udvarház ablakán kiáradó hangversenyt hallhassa. — Csendben, moccsan nélkül. És ugyanígy az elmúlt vasárnapon, a jövő vasárnapon, évek óta már. Nem hittem a varázsnak és engem is elfogott. Iszonyú zápor jött. A napos délből fekete este lett, a felhő beszökött közénk, kavargott s csapkodott lucskos csafatájával s megindultunk mi is egy százados tölgy oltalmá alá. A szél utánunk lopta a hangot. — Forduljunk vissza — mondtam —, én nem megyek tovább. És a madarak a riek és ptyekek is elhallgattak, az ember is megfogadtokozott keveset, de Chopin hangja áradt győzelmsen, mint valamikor a megvert forradalom reménytelenségében. Aztán megint kék lett az ég, előbujtak az emberek, kocosan, vízesen, és újra megálltak az ablak előtt, és álltak azóta, hogy eljöttünk onnan, talán már százezeren is.

Egy kőtábla is fekszik ott a parkban. Itt adták át Chopin szívét Varsó városának — tanít a kis szöke asszony. Akinek kalap van a fején, leveszi. — A szíve márnincs itt — folytatja tovább, s a kalap felkerül. De azért nem felejtjük el, hogy a szívet elrejtették a megszállók ulán s csak a felszabadulást után hozták ismét elő, egyszerű, dolgos emberek, lengyelek. A lengyel kultúra a legnyugatibb népé. A Chopin Társaság újáépített izléses emletházában minden ilyen kicsinek tetsző adatot tudnak. Megőrizték Chopin szívet, zongoráit, írásait, míg egy ország halgatókban állt. Össze-gyűjtötték portréit is. Talán Delacroixban, a nagy francia forradalmi festő arcképében, a legiságzabb a lázas szemében, éles arcán, érzéki ajkán. Párizs, s a baráti körbe gyűlt Liszt, Heine, George Sand — Chopin nagy szerelme — és Mickiewicz... a történelem lépked ezekben a szobákban, ebben a parkban.

Ugy mondd, kedves olvasó, hogy majd a mi népünk is záródik meg a szlovák, a román, a jugoszláv és sok-sok néppel együtt Nagyszentmiklósa, Bartók Béla szü-lő-

A RÁDIÓ műsora

Vasárnap
KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30—7.59: Reggeli zene. Közben: 7: A Szabad Nép mai vezércikke. 8: Hírek, Időjárásjelentés. 8.10: Edecsanyonélek. 8.15: Egy falu — egy nőt. 8.55: Fotográfia. 9: Uj zenei újság. 10: Vasárnap! 10.10: Kíváncsi klubja. 11: Legjobb könnyzenei felvételek. 12: Hírek, lapszemle, időjárásjelentés. 12.15: Népi zene. Farkas Ilonka. Székely Irén. Melis György és Palló Imre Kossuth-díjas kiváló művész mekkel. 13: Jó munkáért — szép munkáért. 13.40: Tudományos híradó. 14: Időjárás- és vizállásjelentés. 14.15: Szimfonikus zene. 15.30: Egy hét a külpolitikában. 15.45: Szív küldi szívek szívesen. 16.15: János vitéz. Elbeszélő költemény. 16.54: Könyv-melldiák. 17.30: Hírek, időjárásjelentés. 17.40: Kincses Kalendárium. 18.40: Táncezen. 19.20: A népi kommunizmus nagy országhírő: 20: Esti Híradó. 20.00: Az Állami Népi Együttes műsora. 21.50: Székelyhercz emlékműsora. 21.30: A vasárnap sportja. Totóhírek. 22: Hírek, időjárásjelentés. 22.10: Klasszikus operettek. 23: „Pécsi Zenei Hetek”. 23.30: Család zongoraharmonia. 24: Hírek, időjárásjelentés.

Hétfő
KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Falunaptár. 4.35—6.22: Zenei műsor. Közben: 5: Falurádió. 6: Hírek. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. 8: Hírek, Időjárásjelentés. 8.30: Hangverseny. 9.20: A Gyermekek rádió műsora. 9.40: Iskola körúskok. 10: Hírek. 10.10: Bolya Mária zongorázik. 10.30: Övodások műsora. 11: Szíveskedj! 11.30: Hírek, időjárásjelentés. 11.45: Elbeszélő. 12: Hírek, időjárásjelentés. 12.45: Mikrofónnal a Mezőgazdasági Gépészkészlet Intézetben. 13: Magyar nóta. 14: Időjárás- és vizállásjelentés. 14.15: Utóérem-híradó. 14.40: Könyv zene. 15: Hírek, időjárásjelentés. 16: Most légy okos, Domokos! 16.25: Nyári muzika gyermekeknek. 16.40: A varsói VIT-re induló zeneművészek. 17: Hírek, időjárásjelentés. 17.10: Válaszolunk halgatóknak. 17.30: Egy falu — egy nőt. 18: Emlekezés Székelyhercz Zoltánra. 18.20: A világ ifjúsága énekel. 18.40: Az Ifjú Filizyó postája. 19.50: Utitársaság. 20: Esti Híradó. 20.20: A Rádió Világzenei Arca. 20.30: Hírek, időjárásjelentés. 21: Tíz perc külpolitika. 22.25: Szimfonikus zene. 23.35: Népdalok.

Kedd
KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Falunaptár. 4.35—6.22: Zenei műsor. Közben: 5: Falurádió. 6: Hírek. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. 8: Hírek, Időjárásjelentés. 8.30: Hangverseny. 9.20: A Gyermekek rádió műsora. 9.40: Iskola körúskok. 10: Hírek. 10.10: Bolya Mária zongorázik. 10.30: Övodások műsora. 11: Szíveskedj! 11.30: Hírek, időjárásjelentés. 11.45: Elbeszélő. 12: Hírek, időjárásjelentés. 12.45: Mikrofónnal a Mezőgazdasági Gépészkészlet Intézetben. 13: Magyar nóta. 14: Időjárás- és vizállásjelentés. 14.15: Utóérem-híradó. 14.40: Könyv zene. 15: Hírek, időjárásjelentés. 16: Most légy okos, Domokos! 16.25: Nyári muzika gyermekeknek. 16.40: A varsói VIT-re induló zeneművészek. 17: Hírek, időjárásjelentés. 17.10: Válaszolunk halgatóknak. 17.30: Egy falu — egy nőt. 18: Emlekezés Székelyhercz Zoltánra. 18.20: A világ ifjúsága énekel. 18.40: Az Ifjú Filizyó postája. 19.50: Utitársaság. 20: Esti Híradó. 20.20: A Rádió Világzenei Arca. 20.30: Hírek, időjárásjelentés. 21: Tíz perc külpolitika. 22.25: Szimfonikus zene. 23.35: Népdalok.

Szerda
KOSSUTH-RÁDIÓ
4.30: Falunaptár. 4.35—6.22: Zenei műsor. Közben: 5: Falurádió. 6: Hírek. 7: A Szabad Nép mai vezércikke. 8: Hírek, Időjárásjelentés. 8.30: Hangverseny. 9.20: A Gyermekek rádió műsora. 9.40: Iskola körúskok. 10: Hírek. 10.10: Bolya Mária zongorázik. 10.30: Övodások műsora. 11: Szíveskedj! 11.30: Hírek, időjárásjelentés. 11.45: Elbeszélő. 12: Hírek, időjárásjelentés. 12.45: Mikrofónnal a Mezőgazdasági Gépészkészlet Intézetben. 13: Magyar nóta. 14: Időjárás- és vizállásjelentés. 14.15: Utóérem-híradó. 14.40: Könyv zene. 15: Hírek, időjárásjelentés. 16: Most légy okos, Domokos! 16.25: Nyári muzika gyermekeknek. 16.40: A varsói VIT-re induló zeneművészek. 17: Hírek, időjárásjelentés. 17.10: Válaszolunk halgatóknak. 17.30: Egy falu — egy nőt. 18: Emlekezés Székelyhercz Zoltánra. 18.20: A világ ifjúsága énekel. 18.40: Az Ifjú Filizyó postája. 19.50: Utitársaság. 20: Esti Híradó. 20.20: A Rádió Világzenei Arca. 20.30: Hírek, időjárásjelentés. 21: Tíz perc külpolitika. 22.25: Szimfonikus zene. 23.35: Népdalok.

MOZAIKOK

a Szovjetunio és a népi demokráciák ipari életéből

Újabb le-szajdó Nemrég Elményük számoina

A hajr egy kissé víz mag napja Tegnap de linvárosban kor felejték érkeztünk. nan most. De mint lenne, egy az ablakok kel. — végéjéjáján-tető jelei, des-kék gyárkémény ház négy t szénostály — Vajon ros, mint a régi uta mai kiránd zunk el — ideig, mert natunk a sietünk sz Frissen, h lungk vez testvérisko hosszabb ki videsen sz cákon kap olyan ez. Tabán ut dombe tartunk, a ál, ameli egy pestis s után ho lakosai ma segítsége

Új zongoragyár épül Moszkvában

A szovjet főváros Tyimir-jazev-kerületében rövidesen megkezdik egy új zongoragyár építését. A gyár, amely még 1956-ban teljesen elkészül, évente 4500 zongorát fog gyártani.

Minden „Pannonia de luxe” pillanatok alatt elkélí Lipcseben

Az ADN német hírszolgálati iroda jelentése szerint Lipcse kirakataiban sok a szép külföldi áru. A legnagyobb sikere a tetszetős formájú, pirosra lakkozott magyar „Pannonia de luxe” motorkerékpárnak van. A kirakataban megcsodált 250 köbcentis gép 70—80 km-es óránkénti sebesség mellett mindössze 3,5 liter benzint fogyaszt száz kilométerenkint. Minden „Pannonia de luxe” szállítmány pillanatok alatt elkélí — írja az ADN.

Bolgar gyártmányú traktorok szénakaszáló

Bulgáriában az idén a szovjet K-21 típusú traktorok szénakaszáló mintájára megkezdtek a hazai traktorok szénakaszalógép gyártását. A fiatal bolgar gépear legújabb gyártmánya középső kistraktoros vontatással dolgozik. A traktor 1,2 vagy 3 szénakaszalót vontat maga után. A gép 6 méter széles területen vágja a szénát, teljesítménye pedig 24 hektár 1 óra alatt. Ekkora területen egy lövontatású szénakaszaló körülbelül 1 óra alatt kaszál le, kéziével pedig 10 nap lenne a kaszálási idő.

10 000 kínai gyártmányú szerszámgép és egyéb felszerelés Kína első autógyárában

A csangcsuni autógyár, Kína első gépkocsigyárának erőművében és fűtőüzemében nemrégiben helyezték üzembe az első gázturbina-generátort. A generátor az autógyáron kívül a város több üzemet és néhány bányát is ellát. Az autógyárba, amelynek építését 1953-ban kezdték meg, eddig 60 kínai üzem-ből már több mint 10 000 szerszámgép és egyéb felszerelés érkezett.

Élenjáró módszerek — több és jobb téglá

A Román Népköztársaság téglagyáraiban egyre több dolgozó tér át az élenjáró szovjet módszerek alkalmazására. Az aradi „Szolidaritás” téglagyárban például széles körben alkalmazzák Kartavcev gyors szerelési módszerét, s ezáltal egy szoban négyzetméterenként 1100 darab téglára emelkedett a szerítőkamrák kapacitása. Ugyanebben a gyárban a Duvanov-féle gyorsítási módszer elősegítette, hogy a gyár dolgozóit határidő előtt teljesíthették öt éves tervfeladataikat. Ez a két módszer elterjedt a bukaresti „A munka győzelmé” téglagyárban a zímbrói és a toszvári téglagyárakban is. Hozzávetőlegesen számítások szerint évente terven felül mintegy százmillió darab téglát jelentene, ha ezt a két módszert az ország minden téglagyárában alkalmazzák.

Miért kell megmosni a nyers gyümölcsöt?

A gyümölcs, különösen nyers állapotban, igen közkedvelt fogyasztási cikk. Ennek elterjedésére nem a gyümölcs tápértéke, hanem legfőképpen a különböző gyümölcsök jó íze, nedvessége szolgált alapot. Közismert tény, hogy a nyers gyümölcsöt fogyasztás előtt meg kell mosni, mégis sok olyan ember van, aki ezt nem teszi meg — részben a körülmények miatt: például valaki az utcán zacskóban vett cseresznyét menetközben fogyasztja el, részben nem végezi el a gyümölcs mosását — azért mert nem ismeri a mulasztás káros következményeit.

ORVOSI TANÁCSADÓ
Mésztesen ez nem jelenti azt, hogy ezek a betegségek kizárólag a gyümölcsfogyasztással állíthatók párhuzamba.

A mosatlan gyümölcs fogyasztása utáni betegségek első csoportjának megbetegedéseit baktériumok okozzák, ezek körül gyakoriság szempontjából legelőször a gyomorrontás fordul elő. A gyomorrontás nem egy bizonyos kórokozóból költöt betegség, hanem a mosatlan gyümölcsről bekerült baktériumok tömegének, illetve sokszor az elfogyasztott nagy gyümölcsmennyiség következménye. Az ide tartozó többi betegség fertőző jellegű ezeket gyakran a gyümölcs gondos lemosásával megelőzhetjük. A fertőző kórokozó sókféle úton kerülhet a gyümölcsre. A fertőzésben legnagyobb szerepet a legyeknek jut, de nem szabad lebecsülni a legyekfajtaól a fogyasztóiig. A virágozó mezőgazdaság után a virágozó mezőgazdaság után, a vízrel való gondos lemosás ma-radéktalanul eltávolítja azokat.

Ha tisztá közel, megfelelő módon mosott gyümölcsöt eszünk, nem tesszük ki magunkat különböző súlyos vagy kevésbé súlyos betegségeknek. Dr. BASA LÁSZLÓ

Különböző gyümölcsök jó íze, nedvessége szolgált alapot. Közismert tény, hogy a nyers gyümölcsöt fogyasztás előtt meg kell mosni, mégis sok olyan ember van, aki ezt nem teszi meg — részben a körülmények miatt: például valaki az utcán zacskóban vett cseresznyét menetközben fogyasztja el, részben nem végezi el a gyümölcs mosását — azért mert nem ismeri a mulasztás káros következményeit.

A fogasztásra alkalmas gyümölcs a mindennapi életben többféle megbetegedést okozhat, melyeket két csoportba osztunk: fertőző betegségekre, és mérgezőségekre. A gyümölcsök által okozott fertőzés teszi ki a megbetegedések legnagyobb részét. Ezekre a betegségekre jellemző, hogy kifejezetten, úgynevezett gyomor- bélbakteriák okozó betegségek, melyek különösen tavasszal, ősszel, még inkább nyáron, jellemzőek gyakrabban, ami megfelel a hazánkban hosszantartó gyümölcsevadásnak, Ter-

Tovább fejlő a sán kultúra

A sártréted vezetősége a kultúrta val tanczenek ritudvariban, jelenleg hét a zenekar tá sűrűgöz mezőgégzése mello galmasan tan szebb dalokat kat is prób ritudvari fia táncol és szór és nehézez után. A meg valóban vidar teremt a fiatal Vezetője N fáradhatatlan a zenekar műmenyét érjen e gok is Götller János, Nagy C re, Nikli János derekasan kit munkából. A eddig is több felvételét. Ren megalakult zen udvari fiatal egyre inkább szvesen vesz raikon. GU

Subtropi Jünnan-ta

Jünnan ki északi és déli területet trópusi növény táására. A tele között kapok mákat, szizák és kávécsérjél növények egy trópusi éghaj getről hozták,

VÉGIG AZ ORSZÁGON...

Újabb levelet kaptunk az országjáró debreceni diákoktól. Nemrég Pécsét látogatták meg. Elméjük az alábbiakban számolnak be.

A hajnali személyvonat egy kissé álmos társaságot visz magával. Harmadik napja vagyunk már úton. Tegnap délután még Sztálinvárosban voltunk, s éjjelkor felejtetetlen hajóút után érkezünk Mohácsra, ahonnan most indult vonatunk.

De mintha csak ébresztgessen, egyszerre telnek meg az ablakok kíváncsi fejekkel. — Feltűnnek, útnak vége felé, Pécsnek ismeretelése, a dombhátság zöldes-kék vonalata előtt a gyárkémények, a székesegyház négy tornya, valamint a szénesztályozó szalaghegyei.

— Vajon olyan szép-e a város, mint amilyennek leírták a régi utazók, s mesélik a mai kirándulók — gondolkozik el. — De csak rövid ideig, mert már be is fut vonatunk a Főpályaudvarra s sietünk szálláshelyünkre.

Frissen, kipihenten indulunk vezetőnkkel, a pécsi testvériskolának tanárával hosszabb körútra. — Rövidesen szűk, kanyargós utcákon kapaszokunk felfelé, olyan ez, mintha a budai Tabán utcáit járnánk. Egy domb tetején rövid pihenőt tartunk, ahol kis templom áll, amelynek építéséhez egy pestisjárvány elvonulása után hordták fel a város lakosai minden állati iga segítségével a követeket.

Kilátás a pécsi dombokról

Szétnézünk közben a dombokról. — Gyárkémények és templomtornyok váltják egymást, így találkozik a múlt és jelen Pécs városában. Keletre nézve Pécsbánya-telep aknatornya és az épülő modern lakóházak tömbjei tűnnek elő távolabbról. Dél felé a kocsizóló művek kényesen után a hatalmas bányák zárják el a távolabbi kilátást, gyönyörű, gondozott szőlőtelepüléseivel. É a kép folytatódik tovább, északra is.

Pihenünk véget ért, indulunk tovább, hogy megismerjük közelebről az előtünk lévő várost. Dombunk lábánál füstös kémény áll, a régi világhírű kesztyűgyár kéménye ez. A pécsi meszes víz kiválóan használható a finom bőrárak gyártásánál. Távolabb kis hagymaalakú, toronysíksíkkal ellátott régi templomot látunk. Ez árpádkori eredetű s török időkben a városfalon kívül esett. Itt zajlottak le az akkori idők hitvitái.

rendezett térre érkezünk. Itt vagyunk a híres pécsi székesegyház előtt; két oldalán a püspöki palota épülete zárja le a teret. A hatalmas templom a román stílus jellegét viseli magán a tető szép, zöldes színben játszik. Belépve, szemünk hamarosan megszokja a féltornyos, megcsodálhatjuk a templom belső gazdag díszítését, s az oldalalkópórnak Székely Bertalan és Lotz Károly freskóit.

A tér homokkő obeliszkje alatt ókeresztény festett sírboltot tekintünk meg. Ez Olaszország kivételével Európában az egyetlen.

Hazafelé indulunk. A régi pezsgőgyár ötemeletes pinocéi mellett elhaladva a Széchenyi térre érünk, a város közepébe. Futó pillantást tesszünk a török idők szarmazó templom (dzsámi), a Nádor szálló, Tanácsközház épületére, s haladunk tovább a kórház felé, amelynek udvarán a 12. század közötti kutatóit. A fészkek szögű, karcsú minarettel látogatjuk meg, amelynek erkélyéről egykor török pap imáit kiáltotta.

Kedves, szép város Pécs

Egy pár pillantást vetünk az előtünk lévő tájra, s máris indulunk a város felé. Gondozott úton haladunk lefelé, nem sokára a város közepébe vagyunk, a Sztálin út elején. A sarkon csorgóút áll, amelyet már a törökök is használtak. Mi is hamar igénybe vesszük vizét, hogy kiszáradt torunkat lemosjuk. Észleljük bőrtünkön a város kedves fűkését.

Pécs a Mecsek hegység déli lejtőjén épült, s ennek megfelelően nagy a meleg. Balra a régi Vármegyeháza és Papnevelde impozáns épülete, jobbra mátyáskorabeli palotát találunk. E palotát most renoválják, s itt helyezik el a város világhírű Zsolnay porcelángyárának termékeit.

— atott múzeumot. Sajnos, csak ajtónyíláson keresztül látjuk összehalmozva a gyönyörű anyagot, a piros és zöldes csinnmázás edényeket, s sok más készítményt.

Tovább megyünk. A pécsiek kedvelt szabadidő színházát elhagyva tágas, rendezett térre érkezünk. Itt vagyunk a híres pécsi székesegyház előtt; két oldalán a püspöki palota épülete zárja le a teret. A hatalmas templom a román stílus jellegét viseli magán a tető szép, zöldes színben játszik. Belépve, szemünk hamarosan megszokja a féltornyos, megcsodálhatjuk a templom belső gazdag díszítését, s az oldalalkópórnak Székely Bertalan és Lotz Károly freskóit.

Még fiatal volt a délelőtt, amikor a záhonyi személyvonat lassan, tempósan begurult a tiszaparti kis falu állomására. Néhányat rándult, csikorogott, aztán megállt. De még meg se dermedt rajta a nyugalm, máris új remegés, új indulat reszketette végig.

— Csak egy utas szállt ki a kocsikból. Kezében jókora bőrdob süllyesztett, s ahogy állt a szikrázó délelőttben, mintha nagy csodálkozás villantott volna tükröt a szemébe. Észre sem vette, hogy a vonatot lassan eltakarja a kanyar tenyere, csak a hatalmasra nőtt nyárfák lassú zúgására látta magába. A levelek ezüstös fényvel zizegtek a júliusi napsütésben, s ahogy egymásbóhoz verődtek úgy szóltak, mint mikor apró lánytenyereket tapsolnak csórditnek. Elmosodunk tovább a kórház felé, amelynek udvarán a 12. század közötti kutatóit. A fészkek szögű, karcsú minarettel látogatjuk meg, amelynek erkélyéről egykor török pap imáit kiáltotta.

Még megnézzük a Városi Múzeum Régészeti Osztályát. Itt látjuk csak, hogy milyen kultúrát városban vagyunk. Régi, 5000 éves kultúrának emlékeivel találkozunk s a híres zengővárkonyi ásatások tárgyait nézegetjük.

Már majdnem otthon vagyunk, amikor útnak indulunk a pécsi Egyetem jellegzetes épülete. Itt tanulják Dunántúl népének fiai és leányai a jog- és orvostudományokat; most felvételi vizsgán tesznek tanúságot rátermettségükről. — Megtekintjük az egyes intézeteket, a különösen a rádióaktív laboratórium köti le figyelmünket.

Visszaérkezünk szálláshelyünkre. — A látottak sokasága még ebed alatt is beszélgetésünk tárgya. De már ebed után nagyban készülődünk a holnapi napra, amikor a város ipartelepét látogatjuk meg, elsősorban a Zsolnay gyárat.

TÖRÖK GYULA a 15. sz. Gépipari Technikum tanulója

A diploma

Még fiatal volt a délelőtt, amikor a záhonyi személyvonat lassan, tempósan begurult a tiszaparti kis falu állomására. Néhányat rándult, csikorogott, aztán megállt. De még meg se dermedt rajta a nyugalm, máris új remegés, új indulat reszketette végig.

— Csak egy utas szállt ki a kocsikból. Kezében jókora bőrdob süllyesztett, s ahogy állt a szikrázó délelőttben, mintha nagy csodálkozás villantott volna tükröt a szemébe. Észre sem vette, hogy a vonatot lassan eltakarja a kanyar tenyere, csak a hatalmasra nőtt nyárfák lassú zúgására látta magába. A levelek ezüstös fényvel zizegtek a júliusi napsütésben, s ahogy egymásbóhoz verődtek úgy szóltak, mint mikor apró lánytenyereket tapsolnak csórditnek. Elmosodunk tovább a kórház felé, amelynek udvarán a 12. század közötti kutatóit. A fészkek szögű, karcsú minarettel látogatjuk meg, amelynek erkélyéről egykor török pap imáit kiáltotta.

Még megnézzük a Városi Múzeum Régészeti Osztályát. Itt látjuk csak, hogy milyen kultúrát városban vagyunk. Régi, 5000 éves kultúrának emlékeivel találkozunk s a híres zengővárkonyi ásatások tárgyait nézegetjük.

Már majdnem otthon vagyunk, amikor útnak indulunk a pécsi Egyetem jellegzetes épülete. Itt tanulják Dunántúl népének fiai és leányai a jog- és orvostudományokat; most felvételi vizsgán tesznek tanúságot rátermettségükről. — Megtekintjük az egyes intézeteket, a különösen a rádióaktív laboratórium köti le figyelmünket.

Visszaérkezünk szálláshelyünkre. — A látottak sokasága még ebed alatt is beszélgetésünk tárgya. De már ebed után nagyban készülődünk a holnapi napra, amikor a város ipartelepét látogatjuk meg, elsősorban a Zsolnay gyárat.

TÖRÖK GYULA a 15. sz. Gépipari Technikum tanulója

tisztán látta az utat, mintha tegnap lépte volna újra meg a hosszát. Közben egyre ingerkedett magával. Na tanár úr, még mindig jól esik a játék? A diploma itt lapul a táskában, s te meg újra próbáld a régi gyermekeséget.

A játék azért mégis jól esett. A kiskapu, kispadok egymás után maradoztak, s az iskola előtt erőlyesen megállt. A táskát leeresztette, de a szemét még csukva tartotta. — Az iskola — morogta magának, s ahogy kinyitotta a szemét, a zöld orgonabokrok magas raja sötétlett eléje. Az udvar itt is csendes volt és poros, a nyár mintha fészket vájt volna a középhe. Szaporán kezdte lépéseit.

Csendben és erősebb szívverések közt állt meg a házuk előtt. Mielőtt benyitotta volna a kiskaput, háját hátra simította. A bőrdobot áthelyezte a másik kezébe és végignézte magát. Cipőjén szürkén és hamvasan csillogott a por és érezte, hogy homlokán apró gyöngyszemeket üt a verejték. Lassan és óvatosan lépett be az udvarra.

A kertből enyhe basszáskomillat szagosodott. Az anyja virága. A két nagy körtefa sűrű árnyékot terített a ház elé, s az almafákon már öklösödtek és zománcosodtak a gyümölcsök. — No most óvatosan és csendben, hogy meglepjen anyámat — gondolta magában.

Anyja hátul volt a nyári-konyhában, s Jóska amúgy is zajtalan lépett felítta a por. Bőrdobját a tornácra helyezte, s lassan lopakodott a nyári-konyha felé.

Mikor belépett, anyját épp zöldbáb tisztításban találta. Gyorsan és fűgén járt az ujjá, a hegyes és letört végek már apró halomba nőttek a kötőjében. Lassan megfogta a verőcét, s odaszólt nagyon csendesen: édesanyám.

— Jaj Jóska, hát megjöttél te — kapta fel a fejét, s észre sem vette, hogy izgalomban végigszórja a konyhában a zöldbáb végeket. Az arcára mosoly csipkéződött, ahogy megszokta legkisebbik fiát, s aztán máris tenni-venni kezdett körülötte.

— Egy kis tojást, szalonnát fiam, — s a csutkaizik már lángolt is a karika alatt. Elmélázva figyelte az anyját, Öregszik — állapította meg magában, s ahogy a visszereket végigsimította a szeme, valami meleg meghatottság szaladt a szívére.

A szalonna, tojás, mihamar megpirult, az anyja már oda is vitte eléje. De mielőtt még hozzáfogott volna, valami észbe villant. A diploma. Már ugrott is, hogy előkeresse és elujságolja az anyjának, megvan a diploma, a tanári diploma, amiért annyit tanult, küszködött, vergődött. Mikor visszatért, a kezében ott lenggette, lobogtatta a keménykötésű könyvet. Anyja elé tartotta.

— Mi ez? — hökkent meg az anyja, s óvatosan nyúlt a könyv után.

A diploma, lelkesedett Jóska, de aztán lehalkult a hangja. Eszébe jutott, hogy anyja nem tud olvasni. De azért a kezébe adta.

Anyja kicsit nézte, forgatta, még ki is nyitotta, az ujjait végighúzta a betűkön, aztán visszaadta.

— Szép — mondta, — de mindjárt másról kezdett beszélni. Apádék kint vannak aratni a Biterben. A búza ott lefeküdt, megdöntötte a zápor. A csoport úgy határozott, hogy oda nem küldenek gépet. Könnyebben boldogulnak ka-

szával, hát neki álltak tegnap reggel. Ma estére már biztosan végeznek is vele... — Lassan a villa után nyúlt és enni kezdett.

Estére megérkezett az apja is. Épp a tornácra ült, nézte a villogó fecske párokat, amikor a szekér megállt a kapuk előtt. Apja leszállt, a szekér meg tova porzott a többi aratóval. A kaszát megszokott mozdulattal tette a díófára. Mikor megfordult, Jóska már ott állt mögötte. Valami mély öröm villant az apja szemébe, de csak némán ölelték meg egymást, alig egy pillanatra.

Lassan ballagtak a konyha felé. Jóska hallgatott, apje meg az aratásról beszélt, hogy nehézség volt, de megértte, mert a dültet teljesen levágták. A Biter, emlékszel rá, ahol valaha a komencios föld volt. Tudod, Liptai nagyságos mindig ott adta, mert ha esős nyár volt, mihamar megállt rajta a víz.

Anyja az ajtóban várta őket. Mosolygott és örült, hogy itthon a fia, s azonnal dicsekedni kezdett az apjuknak a diplomával.

Diploma — szaladt ki az apjától a kérdés. No mutasd, úgy se látam még egy valamire való diplomát.

Elpirult, de azért előszedte. Odaadta az apjának, aki nagy tenyerébe fogta — s Jóska észrevette — hogy erős, tompa ujjai aprókat reszketnek a kis könyvön.

Hallgattak mindannyian. Apja nézte, nézte a könyvet, sokáig időzött rajta, anélkül, hogy kinyitotta volna. Jól szemügyre vette a címet, a címerben a két egymásba boruló kalászt, a csillagot, a kalapácsot. Azt meg hogy oklevél, betűkért, szótagolva olvasta, látszott, ahogy a szája minden betűt külön megformált. Aztán ketté nyitotta s olvasni kezdte: „Ezt az oklevelet Bedő József részére állítottuk ki, aki... stb., stb., és a végén pedig: középszkolai tanárnak nyilváníttuk.”

Csak állt, csak állt, s várta, hogy mikor pattan szét a csend szappanbuboréka. Nézte az apját, akinek az izzadság még ott fénylett az arcán, s a ráncok már sűrű pókhálós szöttek a szeme köré. Várta, hogy mond valamit, de az apja szótlan volt és hallgatott. Konokul nézte az oklevelet, aztán határozottan a komóthoz lépett és kihúzta a felső fiókot. Egy kendőből kötött kis batyut vett elő és bogozni kezdte.

Mikor sikerült a kendőt kioldozni, kis könyvet helyezett a tenyerébe a diploma mellé, s oda mutatta fiának, Cseléd-könyv — olvasta. Riadtan Jóska s meghökkenve nézett az apjára.

Az. Cseléd-könyv — hullott halkan az apja szava. 18 éves voltam, mikor megkaptam. Egész komencióra. S a válla előre esett, mintha a mult súlyt akasztott volna a nyakába. De a tied azt hiszem, többet ér, otthonosodott újra szemébe a mosoly. Becsüld meg, kenyér ez, s még egyszer végig simogatta az oklevelet, a diplomát.

Mikor már ott ült az esti csendben a tiszaparton, még akkor is az apja tanácsa járt a fejében. Fent a végtele messziségben lámpát gyújtottak a csillagok, itt meg lent dalt, dúdolt, esobogott a folyó. Érezte, hogy cseppenként a harmat, s amíg gondolkodott az életéről, a jövőről, mint egy halk sóhajlás, szakadt ki belőle a nóta:

Folyik a víz áll a part. Folyik a víz áll a part. Elmegyünk innen, marad más. Elmegyünk innen, marad más. A Tisza bele-bele esobbant a dalba, s valahol messze a farlók ölében sírni kezdtek a tücskök a végtelen nyári éjszakában.

B I.

Tovább fejlődik a sárrétudvari kultúrotthon

A sárrétudvari kultúrotthon vezetősége kezdeményezésére, s a kultúrotthon támogatásával tánczenekar alakult Sárrétudvariban. A tánczenekar jelenleg hét taggal működik. A zenekar tagjai a nehéz és sírgős mezőgazdasági munkák végzése mellett esténként szorgalmasan tanulják a szobnól szobnól dalokat. De táncszámokat is próbálnak, a sárrétudvari ifjúság vidáman táncol és szórakozik a sírgős és nehéz mezőgazdasági munka után. A megalakult zenekar valóban vidámságot, jókedvet teremt a fiatalok között.

Vezetője Nyilas Gyula, aki járadhatatlanul dolgozik, hogy a zenekar minél jobb eredményt érjen el, de a többi tagok is Götller József, Nemes János, Nagy Gyula, Kiss Imre, Nikli János, Zagyva Imre derekasan kiveszik részüket a munkából. A zenekarba már eddig is több jelentkező kérte felvételét. Reméljük, hogy a megalakult zenekart a sárrétudvari ifjúság és a dolgozók egyre inkább megszeretik és szívesen vesznek részt műsorokon.

GULYAS KALMAN

Szubtropikus növények Jünnan-tartományban

Jünnan kínai tartomány északi és déli részén négy kísérleti telepet létesítettek szubtrópusi növények meghonosítására. A telepeken a többi között kapokfákat, kókuszpalmákat, szizálkendet, kakaó- és kávécsérjéket ültettek. A növények egy részét a szubtrópusi éghajlatú Hainan szigetéről hozták.

Boda István

CSAK EGYET SZÓLOK

Hazamegyek és megsimogatom a disznóolat és a kazlat. Köröttem a kerítés lécek mohó szemmel mind rám tapadnak. Hogy vallatják, kutatják arcom, az arcomon a redőt, ráncot, köröttem már a nyári tájon a szőkülő nyár fest fényes zománcot.

Mohó és kíváncsi szemekkel lapul és leskelődik minden. Emlékeimbe öltözött már a szilva is a hamvas kék ingben. Zúgnak a dombon fák és bokrok levelüket kényesen rázzák akár a lányok, s mégis, mégis magukat titkon újra felkínálják.

Állok, s szaporodnak szellők kis fűre, nyurga valamennyi. Mohóság nő arcomra, számrá, be jó itt újra felnevetni, a régi-régi nevetéssel kicsit tétován és dadogva, ahogy rámnevet most a kertben gyümölcsseit duzzasztó barackfa.

Apám fia hát hazajöttem. Világom meleg mélyén állok. Csak halkan és okos szavakkal érvelek, már nem kiabálok. Nem, nem. A csendes szó az én szóm, apám szava és az anyámé. Ha szólok, rám ismer itt minden, olyan a hangom, épp akár a fáké.

Csak egyet szólok, s a barackfa álmaim mindjárt kitalálja, csak egyet szólok, s kínál máris üljek le és bujjak alája, csak egyet szólok s csengve szól már visszhangja itt az életemnek, csak egyet szólok, s mondja minden dallamát, súlyát a nagy feleletnek.

